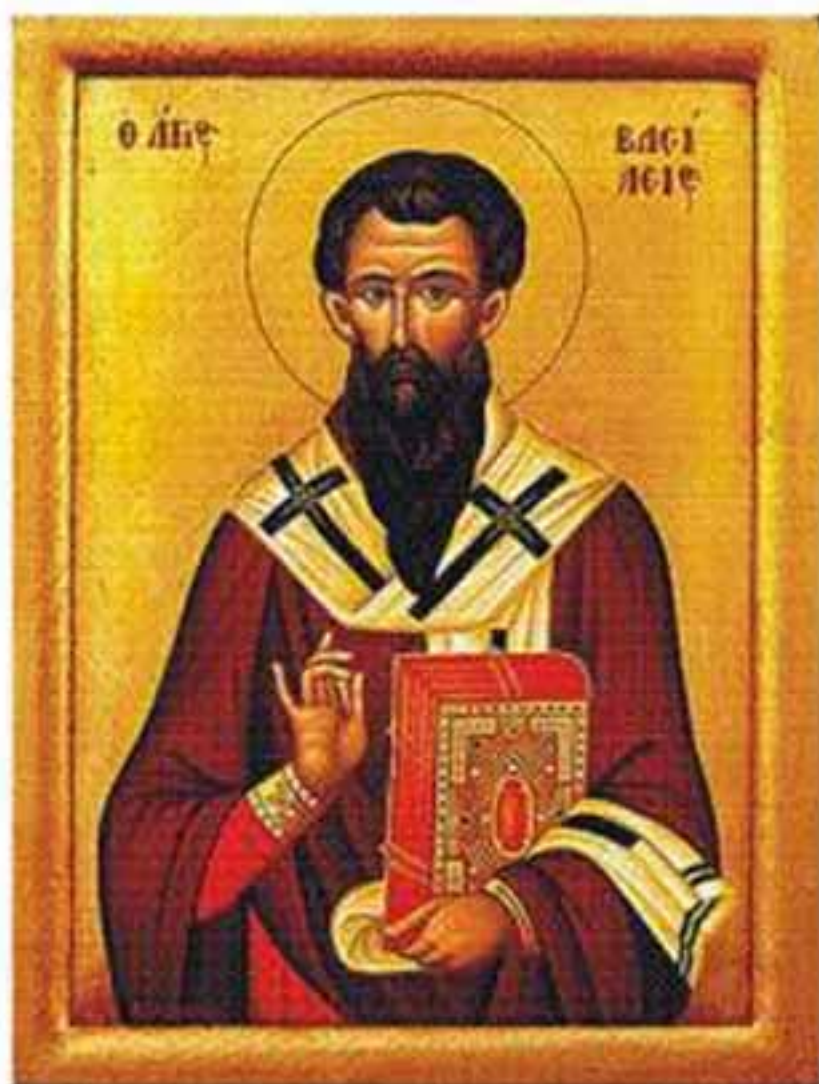

SFÎNTUL VASILE CEL MARE

În numărul următor (decembrie 2009):
Sacramentul preoției

Speranța noastră este mereu în mod esențial și speranță pentru ceilalți; numai așa ea este într-adevăr speranță și pentru mine. Ca și creștini noi nu ar trebui niciodată să ne întrebăm numai: cum mă pot mântui pe mine însumi? Ar trebui să ne întrebăm și: ce anume pot face pentru ca alții să fie mântuiți și să apară și pentru alții steaua speranței? Atunci am făcut maximul și pentru mântuirea mea personală” (BENEDICTUS PP. XVI; Spe salvi, nr. 48)

Scopul revistei:

Ne însușim scopul revistei vechi (1932-1936) - redactor fondator pr. prof. Teofil Bălibanu - și o dorim pe Sfânta Terezia de Pruncul Isus ca patroana și a acestei noi ediții, rugându-o să mijlocească pentru noi darurile de care avem nevoie pentru a oferi nutremânt sufletesc tuturor colaboratorilor și cititorilor.

Ne adresăm în mod special sufletelor tinere, adică acelor persoane cu vârsta între 8 și 80 de ani, care doresc să crească mereu, ca florile de mai și, în fiecare zi, acumulează cunoștințe noi din diferitele domenii ale științelor. Aceștia noi îi vom adăuga știința iubirii de Dumnezeu și a iubirii de oameni - cele două aripi ale sufletului cu care, prin cunoașterea și trăirea adevărilor religioase, putem urca spre Cer și spre propria noastră împlinire. Constatăm că oamenii acestui început de mileniu nu mai suportă să fie stăpâniți, dar au o mare sete de a fi iubiți. Din buchetul "flori de crin" va iradia iubirea Dumnezeului părinților noștri, Cel care la Bethleem S-a coborât în istorie ca o realitate și rămâne pururi în istorie, ca posibilitate ontologică pentru îndumnezeirea omului și transfigurarea creației (pr.R.P.).

Cuprinsul

Editorial	ROMUL POP	Câteva cuvinte despre cinstirea sfinților	3
Sinaxar	CĂLIN-IOAN DUȘE	Sfântul Vasile cel Mare	4
Teologie	CĂLIN-IOAN DUȘE	Viața Sfântului Vasile cel Mare –model pentru tinerii de azi	9
Memoria activă	GEORGE CHIȘ	VALENTIN COPOSU	12
Amvon	GHEORGHE ȚURCAȘ	Duminica a XIII-a după Rusalii	14
	SIMION MĂRIEȘ	Duminica a XV-a după Rusalii	16
	FLORIN MĂRINCEAN	Duminica a XXIV-a după Rusalii	18
	DANIEL BERTEAN	Duminica a XXVII-a după Rusalii	19
	CRISTIAN BORZ	Duminica a XXVIII-a după Rusalii	20
	MARIUS CRIȘAN	Duminica a XXX-a după Rusalii	22
Lumea în care trăim	MARIA BORZ	Prima Sfântă Împărtășanie la Bădăcin	23
	IOANA GALE	INTC 2009 „Un foc care aprinde alte focuri”	24
	CRISTIAN BORZ	„Deo gratias”	25
	NICOLAE BODEA	Mulțumim, Părinte!	25
	VALER PĂRĂU	Respect și omenie	26
	IOAN CHIOAREAN	Un Om între oameni	27
	LIVIU GÂRBEA	Între Cristos și Lucifer	28
	LUCIA PAȘCA	În fruntea comunității, în mijlocul credincioșilor...	29
	AURICA HAIDUC	Recunoștință și mulțumiri	30
	PETRU MAXIM	Un pilon de granit al Bisericii lui Cristos	31
	IOAN LUPA-CRIȘAN	Preoți cu crucea-n frunte	32
	VERONICA POP	Protopop adevărat	33
	ROMULUS AVRAM	Matriculă	34

Apare trimestrial cu binecuvântarea **P.S. Episcop Dr. VIRGIL BERCEA** (ca supliment al revistei eparhiale VESTITORUL, ISSN 1454-8526) editată de **VICARIATUL SILVANIEI** – Vicar foraneu GHEORGHE ȚURCAȘ. Redacția: Șimleu Silvaniei, Str. Libertății, bl. L40, sc.C, ap. 12 (pr. Cristian Borz) e-mail: floridecrin@yahoo.com

Redactor fondator a noii serii: Pr. Romul Pop

Redactor șef: Preot CRISTIAN BORZ (0260-678956; 0740-696187) pcristianborz@yahoo.it

Redactori: Protopop de Zalău – VALER V. PĂRĂU (661795; 0740068880; parvaler@yahoo.it);

Protopop de Supur- SIMION MĂRIEȘ (622223; 0740688149); ing. TEODOR POCOLA (0741-091253)

Poșta redacției: Costul revistelor primite cu taxă ramburs sau plata abonamentului Vă rugăm să le depuneți în contul bancar al Protopopiatului Greco-Catolic, Șimleu-Silvaniei, RO49RZBR0000060003923258 Raiffeisen Bank.

Pentru **abonamente** (12 RON pe an) comunicați cu Pr. GHEORGHE ȚURCAȘ (0260/678094; 0740686374)

TIPĂRIT LA: Tipografia **ANVIORI** Baia Sprie, tel: 0262-260 916

EDITORIAL

Câteva cuvinte despre cinstirea sfinților

Sintetizând un capitol al Teologiei, putem spune, pe scurt, că cinstirea sfinților are următoarele trei moduri de manifestare: cinstirea propriu-zisă, invocarea lor în rugăciuni spre a mijloci la Dumnezeu și urmarea pildei vieții lor.

1. Cinstirea propriu-zisă se săvârșește prin serbarea în mod deosebit a zilei închinată sfântului respectiv, având un caracter comemorativ, drept aducere-aminte și preamărire a marilor sale virtuți. La aceste slujbe se rostesc rugăciuni speciale însoțite de cântări de laudă, în care sunt puse în evidență viața și lucrarea lui deosebită, virtuțile cu care și-a împodobit viața și faptele minunate săvârșite. Prăznuirea este sporită prin citirea sinaxarului (viața sfântului) și închinarea la sfintele moaște (relicve) și la icoane.

De menționat că sfinții sunt cinstiți nu pentru ei înșiși, ci pentru harul, darurile și puterile divine care au lucrat prin ei. De aceea, și cinstirea lor se îndreaptă în esență tot spre Dumnezeu, obiectul și țelul ultim și suprem al întregului cult creștin, după cum afirmă și Psalmistul: *Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi (67,35); Lăudați-L pe Dumnezeu întru sfinții Lui, lăudați-L întru tăria puterii Lui (150,1).*

2. Rugăciunea. Cea mai vie expresie a cinstirii sfinților este rugăciunea pe care o face preotul la pregătirea cinstitelor daruri pentru Liturghie, când la masa proscomidiarului scoate și așează lângă Agneț (care la Prefacere va fi trasformat în Trupul lui Cristos), fămâme de prescură (miride) pentru cinstea și pomenirea: sf.Fecioare Maria, sf.Ioan Botezătorul, sf. Prooroci, sf. Apostoli, sf. Ierarhi, sf. mucenici și mucenițe, preacuvioșii părinți și cuvioase, sfinții doctori fără de arginți, sfinții Ioachim și Ana, sfântul zilei și sf.Ioan Gură de Aur sau Vasile cel Mare, a cărui sfântă Liturghie urmează a se săvârși în ziua respectivă.

Acest lucru este și o mărturie evidentă că sfinții sunt în comuniune cu Cristos Dumnezeul nostru și pot mijloci pentru mântuirea celor credincioși.

În mod particular sau în grupuri de rugăciune, credincioșii au datoria de a-i cinsti după cuviință și a le cere, în rugăciuni, ajutorul spre mântuire. În acest scop Sfânta Biserică a și întocmit rugăciuni speciale: Paraclise, Acatiste, Novene și alte rugăciuni la îndemâna creștinilor.

3. Prin credința și viața lor, sfinții sunt exemple și modele vrednice de urmat. Sfântul este tipul creștinului desăvârșit, care prin conlucrarea dintre harul divin și lucrarea personală a ajuns la cel mai înalt grad de perfecțiune, la starea de sfințenie, împlinind astfel porunca Tatălui (*Fiindcă Eu, Domnul, Eu sunt Dumnezeul vostru; voi vă veți sfinți, și sfinți veți fi, fiindcă sfânt sunt Eu, Domnul Dumnezeul vostru – Leviticul 11,44*) și a Mântuitorului (*Drept aceea, fiți voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este – Matei 5,48*); având drept pildă persoana modelului desăvârșit, pe Iisus Cristos, după cum remarcă Apostolul Pavel (*Fiți următori ai mei, așa cum și eu sunt al lui Cristos- I Corinteni 11,1*).

Omenirea are întotdeauna nevoie de puncte de reper în viață, de idealuri înalte. Bunul Dumnezeu este milostiv: Din când în când, din mulțimea creștinilor, face să apară pe arena istoriei câțiva sfinți, ca niște uriași smeriți și apropiați, care sunt tot atâtea lumini, făclii, pentru lume și pentru fiecare din noi: Sf.Maria Egipteanca, Sf.Nicolae, Sf.Ioan Gură de Aur, Sf.Niceta de Remesiana, Sf.Francisc de Assisi, Sf. Tereza de Pruncul Iisus, Sf. Maria Goretii, Sf. Padre Pio... Acestor «frați și surori» le putem cere lumină și îndrumare sufletească, fiindcă îi admirăm și îi simțim aproape de noi, și ei ne vor ajuta să-L iubim mai mult pe Dumnezeu.

Împlinindu-se în acest an 1680 ani de la venirea pe lume și 1630 ani de la mutarea la Cer a sfântului Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareii Capadociei, îi închinăm acest număr al Florilor de Crin, rugându-l: *Părinte cuvioase, împăratească preoție, roagă pe Cristos Dumnezeu, să se mântuiască sufletele noastre!*

Sfântul Vasile cel Mare

Familia Sfântului Vasile cel Mare

Sfântul Vasile cel Mare s-a născut în anul 329-330, în Cezareea Capadociei, dintr-o familie nobilă și bogată.¹ Partea de sud a Asiei Mici, era încă un povârniș, fiind colonizată de mult de cultura greacă. Ea era situată în interiorul ținuturilor Capadociei, centrul Turciei de azi. În această provincie erau puține cetăți, iar moravurile acestor locuitori erau aspre ca și clima iernilor lungi. De aici au venit mai mulți sclavi decât scriitorii, iar atenienii ironizau accentul și pronunția defectuoasă a capadocienilor asemenea parizienilor, care aud vorbind un alsacian.² Provincia Capadocia, fusese cândva hitită, iar după aceea persană „ *nu era mai greacă la începutul perioadei imperiale, decât au fost franceze Brandenburgul și Pomerania sub Frederic cel Mare*³

Sfântul Grigore Taumaturgul (Făcătorul de minuni) (213-270/275), ucenicul lui Origen, a fost cel care a propovăduit creștinismul, în aceste ținuturi, iar progresul elenismului, ar fi ajutat și el la creștinarea provinciei. În cadrul familiei Sf. Vasile cel Mare atât cultura elenă cât și creștinismul erau deja tradiționale.⁴ Începând cu sec. IV, Cezareea începe să devină un oraș cultivat, el având ca și celelalte orașe băile, teatrele și sărbătorile sale. Familiile aristocrate își trimiteau copiii cei mai dotați la studii. De acest privilegiu au beneficiat atât Sfântul Vasile cel Mare, cât și Sfântul Grigore de Nazianz(329/330- 389/390). Cu toate că a cunoscut această dezvoltare la începutul sec. IV, Capadocia a avut nevoie de timp pentru a se cultiva, dar totuși ea a dăruit Bisericii trei oameni de o valoare cu totul aparte: Sfântul Vasile cel Mare, fratele său Sfântul Grigore de Nyssa (335-394/395) și Sfântul Grigore din Nazianz.⁵

Despre familia Sf. Vasile cel Mare avem informații puține. Părinții din partea tatălui care se numea tot Vasile, erau din Pont, fiind mari proprietari de terenuri. Ei au îmbrățișat creștinismul de timpuriu, cunoscându-l pe Sf. Grigore Taumaturgul. În timpul domniei lui Maximian(305-313), au îndurat cu răbdare neclintită persecuția din 311. Ei au suferit mai mult de șapte ani, trăind prizoniți prin pădurile din munții Pontului. Macrina, bunica Sf. Vasile cel Mare, a fost aceea care a însuflețit familia sa pe parcursul acestei perioade de suferințe, și aceasta datorită faptului că a petrecut mult timp în preajma Sf. Grigore Taumaturgul. O dată cu sfârșitul persecuției, în 313 bunicii Sf. Vasile cel Mare, bucurându-se de libertate, s-au întors la casele lor redobândindu-și averile confiscate. Ei au avut doi copii: pe Grigore care a fost episcop într-un oraș din Capadocia, și pe Vasile, tatăl Sf. Vasile cel Mare.⁶

Bunicii Sf. Vasile cel Mare din partea mamei, pe nume Emilia, erau din Capadocia, fiind o familie prosperă cu multe proprietăți. Cei mai mulți din membrii acestei familii s-au bucurat de multe titluri, ranguri, bogății precum și de funcții militare înalte, dar și de funcții obștești. Tatăl Emiliei, a primit cununa muceniciei în persecuția lui Liciniu, dar numele lui nu ni s-a păstrat.

Familia din care provenea Emilia, se bucura de un respect aparte, ea ajungând să fie vestită și în afara Capadociei, datorită faptului că mulți din membrii acestei familii au ajuns ofițeri ai curților imperiale. Așadar, familia mamei Emilia, era mai renumită decât a tatălui Vasile.⁷

De la aceste strălucite familii Sf. Vasile cel Mare a moștenit cele mai alese calități și dragostea față de semeni și Biserica.

Așa cum am amintit părinții Sf. Vasile cel Mare s-au numit Vasile și Emilia, ei au reușit să fie un model de familie, mai ales că au fost binecuvântați cu mulți copii: Macrina numită și cea Tânără, spre a fi deosebită de bunica sa din partea tatălui, numită Macrina cea Bătrână. Ea s-a născut pe la 328/329 a îmbrățișat monahismul și a trecut la cele veșnice în 380. Navratie s-a născut în 332, a fost judecător, după care a devenit călugăr și a murit în 358/359. Grigore s-a născut pe la 334/335, s-a căsătorit, după care a ajuns episcop și mare teolog, trecând la cele veșnice în 394. Petru s-a născut pe la 345/347 a ajuns episcop al

¹ Pr. Cicerone Iordăchescu, *Istoria vechii literaturi creștine*, vol. II, Editura Moldova, 1996, p. 141

² Adalbert Haman, *Părinții Bisericii*, traducere de pr. Ștefan Lupu, Iași, Editura Sapienția, 2005, p. 129

³ Th. Momsen, *Istoria romană*, vol II, traducere de Joachim Nicolaus, București, Editura Enciclopedică, 1991, p. 137

⁴ Hans Freiherr von Campenhausen, *Părinții greci ai Bisericii*, traducere de Maria-Magdalena Anghelescu, București, Editura Humanitas, 2005, p.130

⁵ Adalbert Haman, *Op. cit.* p.129

⁶ *Sfântul Vasile cel Mare*, scrieri, partea întâia, în P.S.B. vol. 17, traducere, introducere, note și indici de, Pr. D. Fecioru, EIBMBOR, București, 1986, p.8

⁷ Stelianos Papadopoulos, *Viața Sfântului Vasile cel Mare*, traducere de Diacon Cornel Coman, Editura Bizantină, București, 2003, p. 8-9

Sevastiei și a trecut la cele veșnice în 392. Ceilalți copii au fost fete patru și au venit pe lume probabil după anul 335.⁸ Dintre aceștia patru: Macrina cea Tânără, Vasile, Grigore și Petru, alături de Macrina cea Bătrână, bunica Sf. Vasile cel Mare, Emilia mama, au reușit să-și împodobească viața cu alese virtuți fiind modele vrednice de urmat, iar numele lor ajungând să fie trecute printre sfinții pe care Biserica îi cinstește în chip deosebit.⁹

Părinții Sf. Vasile cel Mare, au fost un model cu totul aparte, existând între ei o perfectă unitate sufletească și trupească. Ei au reușit să cultive virtuțile creștine atât în viața lor, dar și a copiilor pe care i-au născut, crescut și educat cu mare atenție. Dragostea creștină s-a manifestat atât către Biserică pe care au sprijinit-o în toate activitățile ei, cât și în ajutorarea celor neputincioși, ospitalitatea față de străini și împărțirea multor bunuri săracilor. Acest mod de viață pe care l-au practicat părinții Sf. Vasile cel Mare, a reușit să impresioneze pe locuitorii Pontului și ai Capadociei.¹⁰

Copilăria Sfântului Vasile cel Mare

Primii ani ai vieții Sf. Vasile cel Mare i-a petrecut la Anisa, o localitate situată la puțin kilometri de Neocezareea, lângă râul Iris către Sampsunta. Sf. Vasile cel Mare menționează acest sat ca și meleag al copilăriei sale în cea de-a 210-a Epistolă către neocezareeni.

Nu cunoaștem motivele pentru care Sf. Emilia mama Sf. Vasile cel Mare, la puțin timp după nașterea sa l-a încredințat unei doici, care era săracă și pe care părinții Sf. Vasile au ajutat-o.

Tatăl Sf. Vasile, retor și avocat de seamă în Neocezareea din Pont¹¹, locuia când în această localitate, când la Anisa, iar mama Sf. Vasile, Emilia era mai tot timpul la Neocezareea, alături de soțul ei.

La Anisa, tatăl Sf. Vasile avea șase case și multe terenuri. Tot aici a rămas și bunica Sf. Vasile cel Mare, Sf. Macrina, pentru a se putea ocupa și ea de creșterea și educarea nepoților.¹²

Sf. Macrina, bunica Sf. Vasile, a fost o mare personalitate care a reușit să influențeze și să formeze trei generații din cadrul familiei. Ea a fost aceea care l-a înrâurit pe soțul ei, alături de care a reușit să treacă peste încercările și greutățile persecuției lui Maximian, din 311. De asemenea a reușit să-l influențeze pe plan spiritual și profesional și pe Vasile, tatăl Sf. Vasile, pe nepoții ei, mai ales pe Macrina și pe Vasile.

Învățătura Sf. Grigore Taumaturgul, primul episcop al Neocezareei, a reușit să-și pună amprenta și asupra bunicii Sf. Vasile, care a dorit să o transmită și nepoților ei. Știa foarte bine tainele vieții practice, cât și pe cele ascunse și aspre ale virtuților. Ea însăși le-a străbătut sub influența mărturisitorilor și mucenicilor, a vechilor atleți ai credinței. Această experiență minunată și aparte, Sf. Macrina le-a dat-o spre moștenire nepoților ei. Ea a fost aceea care le-a dăruit-o cu înțelepciune și cu mare atenție, ca pe o flacăra, care arde și nu se mistuie, aducând multă lumină. Astfel, Sf. Macrina, bunica Sf. Vasile cel Mare poate fi considerată adevăratul teolog al familiei, pentru că ea a trăit dumnezeieștile experiențe ale adevărului și de aceea ea rămâne „părintele” „avva” și pedagogul acestor copii în una din primele etape ale vieții lor.

Tatăl Sf. Vasile cel Mare, cu ajutorul mamei sale Emilia și a bunicii Macrina, în educația pe care i-au dat-o Sf. Vasile, au urmărit două priorități: nevoința pentru virtute și o educație excepțională. Nu trebuie să uităm că Vasile tatăl era un retor de seamă și avea o educație aleasă, Sf. Grigore din Nazianz numindu-l „profesorul obștească al virtuții.” Tot Sf. Grigore din Nazianz ne spune că Vasile tatăl, marele profesor a fost acela care: „i-a predat ciclul științelor și a fost exercitat în evlavie, sau mai pe scurt, prin învățături elementare, a fost împins spre desăvârșirea ce avea să urmeze.”¹³

Astfel după primii ani ai copilăriei petrecuți la Anisa, pe la 337, Sf. Vasile cel Mare, va părăsi această localitate, mutându-se la Neocezareea, unde tatăl său își desfășura activitatea. Astfel, după primii ani ai copilăriei petrecuți la Anisa, pe la 337 Sf. Vasile cel Mare, va părăsi această localitate, mutându-se la Neocezareea, unde tatăl său își desfășura activitatea.

Studiile la Cezareea

După finalizarea studiilor în cadrul familiei, urmează a doua perioadă a instrucției sale, educația enciclopedică, astfel că Sf. Vasile și-a continuat studiile la școlile din Cezareea. Aici a venit prin anul 342,

⁸ Sfântul Vasile cel Mare, *Op. cit.* p.9

⁹ Pr. Prof. Dr. Ioan G.Coman, *Patrologie*, Sfânta Mănăstire Dervent, 1999, p. 111

¹⁰ Stelianos Papadopoulos, *Op. cit.* pp. 12-13

¹¹ Pr. Cicerone Iordăchescu, *Op. cit.* p. 142

¹² Informații în legătură cu familia și biografia Sfântului Vasile cel Mare avem la Sfântul Grigorie de Nazianz, în *Cuvântul 43*, P.G. 36, 493-608. Acesta a fost tradus în românește de Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos: „*Sf. Grigorie de Nazianz, Apologia sau cuvântarea în care arată motivele care l-au îndemnat să fugă de preoție și Elogiul Sf. Vasile.*” Huși, 1931, pp. 118-204

¹³ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos, *Op. cit.* p. 130

astfel că pentru un copil de 12-13 ani se deschidea o nouă lume. Nu trebuie să uităm că Emilia, nobila sa mamă își avea originile din frumoasa Cezareea, și că tot ea a fost aceea care i-a prezentat orașul în cele mai frumoase cuvinte și l-a însoțit pe Sf. Vasile pe meleagurile ei natale.

Cezareea era un oraș mare și impunător, iar influența lui se întindea asupra întregii Asii Mici. Sf. Grigore din Nazianz atunci când vorbește despre Cezareea o numește cu multă mândrie: „*metropola discursurilor.*” Aici Sf. Vasile cel Mare a urmat cursurile gimnaziale și se pare că cel puțin în ultimele clase se predau mai sintetic științele și filozofia, în vreme ce exercițiul oratoriei era generalizat. Aici prin „*filozofie*” trebuie să înțelegem mai ales formarea enciclopedică, cu ajutorul mai multor antologii care circulau în acea perioadă.¹⁴

La Cezareea Sf. Vasile cel Mare l-a cunoscut pe Sf. Grigore din Nazianz¹⁵ alături de care va lega o strânsă prietenie care va dura toată viața. Pe parcursul studiilor de la Cezareea Sf. Vasile cel Mare s-a distins în mod cu totul aparte, rezultatele sale la învățătură erau excepționale, profesorii amintindu-și vreme îndelungată de rezultatele sale, mărturisind că i-a ajuns, dar și întrecut în știință pe toți colegii, fiind considerat un geniu. Și-a petrecut adolescența la Cezareea și în această perioadă a simțit și cunoscut farmecul culturii, iar contactul cu filozofia și poezia l-au entuziasmat și înflăcărat. Cu toate acestea nu s-a lăsat copleșit de seducătoarea înțelepciune lumeacă, deoarece pentru el discursurile, științele și filozofia, au reprezentat doar o anexă de care se va folosi în realizarea planurilor sale.

Despre această perioadă în care a studiat la Cezareea Sf. Grigore din Nazianz ne spune: „*Cât de apreciat era el și de profesorii și de colegii săi, pe cei dintâi egalându-i, iar pe cei din urmă întrecându-i în orice știință! Cât de mare renume a dobândit el în scurtă vreme, atât în fața poporului de rând, cât și în fața fruntașilor orașului! Vădea o știință mai presus de cea obișnuită la oamenii de vârsta lui și o virtute a moravurilor mult mai presus chiar decât știința lui. Orator între oratori chiar în fața catedrelor profesorilor; filozof între filozofi chiar și în fața sistemelor filozofice; iar ceea ce este și mai important, preot între creștini chiar înainte de a fi primit darul profeției.*”¹⁶

La Cezareea Sf. Vasile a reușit să-l cunoască și să și-l facă prieten pe Sofronie un capadocian, care a reușit să urce repede treptele ierarhiei de stat ajungând la o funcție foarte înaltă, eparh al Constantinopolului.

Sf. Vasile amintește în Epistola 272 cu dor și multă dragoste de prietenia lor care a început la „*vârsta dintâi*” și care a continuat până la sfârșitul vieții.¹⁷ La Cezareea Sf. Vasile a studiat până în toamna anului 346, aici și-a finalizat al doilea ciclu al studiilor sale, obținând cele mai bune rezultate la învățătură, dar și aprecierea profesorilor.

Studiile la Constantinopol

Rezultatele excepționale obținute în Cezareea i-au făcut pe părinții Sf. Vasile să-l îndemne să-și continue instruirea deplină a fiului lor, pentru a putea ajunge un om de mare valoare, cu toate că studiile necesitau mulți bani. Pentru aceasta Sf. Vasile și-a îndreptat pașii spre Constantinopol, marea capitală a întregului Răsărit. Încă de la început Constantinopolul s-a străduit să adune cele mai de seamă valori ale culturii greco-romane, capitala Imperiului fiind renumită pentru retorii, filozofii și oamenii înțelepți pe care îi avea.

Spiritul însetat de cunoaștere a Sf. Vasile își dorea asemenea oameni pentru a putea lua tot ce este mai bun de la ei. La Constantinopol, Sf. Vasile l-a avut ca și profesor pe Libaniu, cel mai capabil retor și cel mai mare dascăl al vremii. Nu a reușit decât pentru o scurtă perioadă să-l audieze pe Libaniu, pentru că, în 347 el a trebuit să părăsească Constantinopolul. Personalitatea puternică a lui Libaniu a stârnit invidia colegilor, care împreună cu retorul Nicoclis au uneltit de mai multe ori împotriva sa. Astfel, că Libaniu a fost nevoit să-și deschidă o nouă școală în Nicomidia pe malul Bosforului. Între Sf. Vasile și Libaniu s-a creat o legătură, care va fi întreținută prin bogata corespondență, păstrată în cele 25 de epistole, dintre care unii consideră ca autentice doar 13 dintre ele. Nu știm cât timp a rămas Sf. Vasile să studieze la Constantinopol, dar între anii 347 și 350 nu avem informații despre el. Oricum la geniul de care a dat dovadă, iar fi fost suficient și o perioadă scurtă pentru a putea lua ceea ce este mai de valoare din cunoștințele pe care le ofereau renumiții profesori ai Constantinopolului. S-a reîntors în Neocezareea și după aceea în Cezareea unde spera să se întâlnească cu prietenul și colegul său Sf. Grigore din Nazianz, dar acesta s-a îndreptat spre Cezareea Palestinei și Alexandria.

¹⁴ Stelianos Papadopoulos, *Op. cit.* p. 23

¹⁵ Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, *Op. cit.* p. 111

¹⁶ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos, *Op. cit.* p. 131

¹⁷ Stelianos Papadopoulos, *Op. cit.* p. 25

Studiile la Atena

Spiritul Sf. Vasile însetat de cultură și performanță îl va face să-și îndrepte pașii spre Atena” *tărâmul științelor.*” În anul 350 sau 351, Sf. Vasile va ajunge în Atena, unde a fost întâmpinat de prietenul său Sf. Grigore din Nazianz, care era aici de mai mult timp. El este acela care ne spune că Sf. Vasile: „a fost trimis de Dumnezeu și mânat de strașnica lui sete de știință la Atena.”¹⁸ Oraș universitar prin excelență, Atena i-a oferit Sf. Vasile posibilitatea de a admira splendoarea Partenonului și blândețea lumii atice.¹⁹

La Atena erau studenți din toate ținuturile Imperiului, din Asia Mică, Armenia, Siria, iar Sf. Grigore din Nazianz s-a străduit să-i facă o primire cât mai călduroasă. Rezultatele excepționale avute la școlile anterioare, au făcut ca mulți studenți să-i rostească numele cu respect, mai ales că unii dintre ei l-au avut ca și coleg la Neocezarea și Cezarea.

Studenții din Atena, aveau obiceiul de a săvârși o ceremonie de inițiere numită „*legea atică*” pentru tinerii veniți la studiu. Cei mai vechi studenți îl primeau pe noul venit și îl conduceau răsând de el mai mult sau mai puțin obscen, prin piață, la baie, unde îl înfricoșau cu chiote și strigăte după care îl lăsau. Săvârșeau această ceremonie, pentru ca noul venit să-și piardă încrederea în sine și să fie mai supus față de cei mai vechi. Sf. Grigore din Nazianz ne relatează această inițiere: „*Deci când se prezintă un tânăr și cade în mâinile celor pe care îi întâlnește întâi, se pune în practică un obicei atic, în care seriozitatea este amestecată cu gluma. Mai întâi este găzduit la unul din cei care au pus mâna pe el, un prieten, o rudă, un compatriot, unul mai avansat în sofistică sau unul care procură bani și din această cauză este pentru noii veniți în mare cinste. După aceea noul venit este hărțuit de toți cu glume, ceea ce, dacă nu mă înșel, are rostul de a-i slăbi încrederea în sine, ca să poată pune de la început stăpânire pe el. Este hărțuit de unii mai cu îndrăzneală, de alții mai cu socoteală, după cum este mai rustic sau mai urban. Pentru cei ce nu știu, acest lucru pare mai crud și neomenos, dar pentru cei preveniți este foarte plăcut și prietenesc, întrucât diferitele încercări nu sunt făcute în serios, ci numai în glumă. Pe urmă, traversând piața îl duc cu alai la baie. Pompa este așa: cei care îl conduc pe tânărul nou sosit se așează câte doi la distanță egală și astfel îl escortează până la baie. Când ajung aproape scot țipete puternice și sar ca și cum ar fi loviți de nebunie. Aceste țipete nu sunt pentru a înainta, ci pentru a se opri, ca și cum recrutul nu ar fi primit în baie, și bătând în uși după ce au speriat bine pe tânăr, îi îngăduie intrarea și astfel îl lasă liber; după baie îl consideră intrat în coporația lor.*”²⁰

Sf. Grigore din Nazianz a încercat să-i convingă pe studenți, ca în cazul Sf. Vasile să nu se aplice „*legea atică*” și astfel: „*aproape singur el, din toți cei care veniseră la studii în Atena, a fost scutit de formalitățile de intrare în lumea academică ateniană, bucurându-se de o cinste mai mare decât a oricărui nou venit.*”²¹ De acum a început marea prietenie dintre Sf. Vasile și Sf. Grigore, prietenie, care se va întări și mai mult în urma discuțiilor filozofice pe care Sf. Vasile le-a avut cu studenții armeni, pe care îi cunoștea de la Cezarea: „*Studenții armeni au venit la Vasile cu prietenie falsă, mânați de invidie, nu de bunăvoință, punându-i întrebări mai mult din ambiție decât de dorul de știință, încercându-se să-l încline spre ei de la prima discuție, căci cunoscând mai dinainte talentul acestui bărbat, nu se puteau împăca cu marea trecere de care se bucura el. Li se părea prea mare jignirea ca ei, care îmbrăcaseră mai dinainte mantaua de filozof și erau cu gătlejurile obosite de atâta oratorie, să fie mai puțin băgați în seamă decât un recrut străin. Eu, însă, naivul, care țineam la atenieni, nebănuind pizma și luându-mă după aparențe, când am văzut pe armeni îngenunchiați în dispută și întorcând spatele ca să o ia la fugă, m-am simțit atins când am văzut biruită și disprețuită faima ateniilor, în persoana lor, am redeschis disputa, i-am ajutat în clipele cele mai grele-pentru că și un adaus mic are importanță în astfel de împrejurări și am restabilit echilibrul luptei cum zice. Dar îndată ce am înțeles latura nesinceră a discuției, care nu putea fi prea multă vreme ascunsă și s-a dat de gol singură, îndată am trecut de partea lui Vasile, am întors corabia în direcția contrară și am contribuit ca biruința finală să fie de partea lui. Vasile s-a bucurat mult de cele întâmplate că avea minte foarte ageră și înflăcăându-se atacă viguros pe dârzii armeni, îi răni cu argumentele sale și nu s-a oprit până nu i-a pus pe fugă de-a binelea și s-a încununat cu biruința.*”²²

Din acest moment prietenia dintre Sf. Vasile și Sf. Grigore din Nazianz, va deveni profundă și de acum înainte ei vor fi nedespărțiți, așa după cum spuneau și colegii lor de studii.²³ Din această clipă cei doi tineri au înțeles ceva important și anume că fiecare va avea de învățat de la celălalt și vor avea nevoie de ajutorul fiecăruia. Astfel s-a creat o legătură de iubire și prietenie, care se va adânci treptat, și se va sfârși la moartea

¹⁸ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos, *Op. cit.* p.132

¹⁹ Adalbert Haman, *Op. cit.* p.129

²⁰ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos *Op. cit.* pp. 134-135

²¹ *Ibidem*, p. 135

²² *Ibidem*, pp. 135-136

²³ Adalbert Haman, *Op. cit.* p.129

lor.²⁴ Această prietenie și dragoste era ca și un fel de contract, un jurământ sfânt. Ei și-au limpezit și problema „sensului vieții”, înțelegând că țelul lor este „filozofia”, dar acestui termen ei i-au dat un înțeles care îi era specific numai lor. Au înțeles că termenul „filozofie” va reprezenta pentru ei de acum înainte și până la sfârșitul vieții „Viața în Christos”, dorința de a alerga după virtuțile creștine, dar și o voință ascetică desăvârșită. Prin această nouă viață ei trebuiau să se diferențieze fundamental de colegii lor păgâni, mai ales că Atena era în majoritatea ei păgână și viața ei se întemeia pe principii păgâne, astfel că cei doi studenți trebuiau să devină purtătorii și expresia unui nou mod de viață pentru Atena, iar viața lor să devină un model pentru fiecare.

Sf. Grigore din Nazianz descrie acest mod de viață la Atena, el fiind un model pentru tinerii de azi: „Mai târziu, când după trecerea timpului ne-am mărturisit reciproc aspirațiile intime și că ținta străduințelor noastre este filozofia, din acea clipă am avut totul în comun, trăiam în deplină armonie și ne spoream reciproc, cu multă râvnă, dragostea unuia către celălalt. Iubirile trupesti, întrucât au bază trecătoare, trec și ele întocmai ca florile de primăvară, deoarece nici o flacără nu dăinuiește mai mult decât materia care o produce, ci se stinge îndată ce materia combustibilă s-a consumat; tot așa se petrece lucrul și cu dragostea, se stinge îndată ce s-a consumat jarul ei. Dimpotrivă, iubirile curate și plăcute lui Dumnezeu, având o temelie solidă, sunt cu mult mai durabile și, cu cât se dezvoltă mai mult frumusețea lor, cu atât mai mult se leagă ele și leagă între ei pe cei ce iubesc aceleași lucruri. Aceasta este, doar, legea dragostei celei mai presus de noi. Așa fiind raporturile dintre noi și pe astfel de colonne de aur fiind sprijinită această clădire solidă” cum zice Pindar, progresam mereu, folosindu-ne de ajutorul lui Dumnezeu și de dragostea noastră. O, cum nu vărs lacrimi când îmi aduc aminte! Pe amândoi ne îmboldeau aceleași speranțe spre învățătură, adică spre ceea ce este mai dorit de oameni, și cu toate acestea invidia era departe de noi, fiind împinși numai de râvnă. Ne luptam între noi nu pentru întâietate, ci ne luam la întrecere cum să ne-o atribuim unul altuia, întrucât fiecare socotea gloria dobândită de celălalt ca și a sa proprie. Se părea că avem amândoi un singur suflet, care pune în mișcare două trupuri. Chiar dacă ar trebui să nu credem pe cei ce afirmă că „toate sunt în toți”, în cazul nostru este de crezut că fiecare din noi eram în celălalt și prin celălalt. Un singur lucru urmăream amândoi. Virtutea și realizarea speranțelor viitoare, să trăim adică viața viitoare înainte de a fi părăsit pe cea de aici. Cu privirile ațintite spre această țintă, numai spre atingerea ei ne călăuzeam toată activitatea și toată viața noastră, urmând poruncile legii și ațâțându-ne unul altuia bărbăția; și dacă n-ar fi prea mult din partea mea, aș afirma că fiecare eram pentru celălalt normă și dreptar, după care judecam ce este bun și ce nu. Petreceam și noi ca prieteni, dar nu cu cei desfrânați, ci cu cei cumpătați; nu cu cei scandalagii, ci cu cei mai cuminiți și cu care petrecerea ne era de folos, dându-ne bine seama că mai ușor poți contracta viciul decât să te deprinzi cu virtutea, după cum mai ușor capeți boala decât să redobândești sănătatea. Cât privește studiile, iubeam nu atât pe cele plăcute, cât mai ales pe cele folositoare, pentru că cele dintâi împing pe cei tineri spre viciu, pe când celelalte, spre virtute. Cunoșteam numai două căi: cea dintâi de mare preț, cea de a doua de o valoare mai mică; cea dintâi ducea spre casele noastre sfinte și spre profesorii care propovăduiau în ele, pe când cea de a doua, la profesorii de știință profană. Celelalte căi, adică cele ce duceau la serbări, teatre, întruniri sau ospețe, le lăsam pe seama altora, pentru că după părerea mea, nimic nu-i mai de preț dacă nu duce la virtute și nu face mai buni pe cei ce apucă în acea direcție. Pentru noi lucrul cel mai de seamă era să fim creștini și să fim numiți creștini... Să vorbim pe scurt. Atena era primejdioasă pentru sufletele altora, dar de loc pentru cei evlavioși; este plină de bogăția cea rea, adică de idoli, mai mult decât restul Greciei, și este foarte greu să scapi neatras spre adorarea și închinarea la idoli; nouă însă, n-a putut să ne aducă nici o pagubă, întrucât eram cu sufletele oțelite și bine apărate de această primejdie. Ba chiar dimpotrivă, dacă îmi este îngăduit a spune ceva și mai ciudat, noi tocmai aici ne-am întărit în credință, având prilej să cunoaștem minciuna și falsitatea păgânismului și să disprețuim idolii tocmai acolo unde erau mai adorați. Se vorbește de un fluviu care curge de-a lungul oceanului fără să i se altereze dulceața apelor sale, sau de un animal care trăiește în mijlocul focului fără să fie mistuit de flăcări. Aceste exemple pot da o imagine a felului nostru de a trăi printre colegii noștri”²⁵

La Atena, Sf. Vasile a studiat cu mult interes toate disciplinele care i-au fost predate. Începând din sec. II învățământul superior din toate marile centre universitare era unul enciclopedic, tinerii care urmau aceste cursuri, aveau acces la „universalitate”, cum ziceau latinii, ei reușeau să dobândească o viziune generală asupra științelor și a vieții. Sf. Vasile a putut urma la Atena trivium-ul și quatrivium-ul. Primul ciclu se ocupa cu dialectica (filozofia), gramatica și retorica, iar cel de al doi-lea, cuprindea: aritmetica, geometria, astronomia și muzica. Pe lângă acestea Sf. Vasile a studiat și medicina, dar și retorica care era atunci la modă, mai ales că și tatăl său era un retor celebru. Una din condițiile importante pentru studiul retoricii era

²⁴ Stelianos Papadopoulos, *Op. cit.* p.33

²⁵ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos *Op. cit.* pp.137-140

pregătirea filologică, studia gramatica pe textele istoricilor și ale poezilor antichității. De asemenea în cadrul studiilor sale, a audiat și cursuri de filozofie. Aici l-a audiat pe Imeriu, acesta era un filozof de seamă, care îi interpreta pe vechii filozofi, mai ales pe Platon care era preferatul său. Tot la Atena a studiat ciclul științelor fizice și practice: astronomia, geometria și aritmetica. Sf. Grigore din Nazianz vorbește despre profesorii pe care i-au audiat, dar nu ne dă nici un nume: „Am ajuns cei mai distinși pentru profesorii și colegii noștri, ba am ajuns cei mai celebri oameni în toată Grecia. Faima noastră a trecut și dincolo de hotarele Greciei, după cum am aflat din povestirile multora. Profesorii noștri, doar, erau cunoscuți pretutindeni unde se vorbea de Atena. La fel și noi: unde se ducea vestea de profesorii noștri, ajungea și faima noastră, așa că nicăieri nu eram necunoscuți și obscuri, ci ajunsesem mai celebri decât Oreste și Pilade, decât Moleonoizii cei cântați în versurile lui Homer, renumiți pentru strânsa lor unire în timp de primejdie și pentru arta cu care mânau amândoi un car, cu un singur bici și cu un singur frâu.”²⁶ Mai târziu doi istorici ai Bisericii amintesc de profesorii pe care Sf. Vasile și Sf. Grigore din Nazianz i-a avut la Atena. Socrate²⁷ și Sozomen²⁸ vorbesc de Imeriu, păgân și care era din Prusa Bitiniei și Proheresiu, care era creștin²⁹ din Capadocia, el era din Armenia, iar mai târziu a fost distins la Roma cu decorații imperiale.

Așa după cum am văzut Sf. Vasile a studiat la Atena, cu multă patimă și zel cultura greacă. După cinci ani de studii 350/351- 355/356 Sf. Vasile, dar și Sf. Grigore din Nazianz au hotărât să se retragă în patria natală. Înainte de a pleca Sf. Vasile și-a luat rămas bun de la profesori și colegii de școală. Sf. Grigore din Nazianz relatează acest moment: „Sosise ziua plecării, cu obișnuitul ei cortegiu: cuvântări de adio, alaiuri, salutări, jale, îmbrățișări, lacrimi. Nimic de altfel nu-i mai înduioșător decât despărțirea colegilor de școală unii de alții și mai ales de Atena. A avut loc atunci un spectacol vrednic de milă, dar vrednic și de povestit. Împrejurul nostru se strânsese gloata colegilor și a celor de o vârstă cu noi, ba încă și mulți profesori, afirmând că orice ar fi nu ne lasă să plecăm, înconjurându-ne, constrângându-ne, și ademenindu-ne. Ce nu ziceau și ce nu făceau, după obiceiul celor îndurerăți? Aici, mă voi acuza întrucâtva și pe mine însumi, dar în același timp îl voi acuza și pe Vasile, acel suflet divin și ireproșabil, deși aceasta poate părea cam îndrăzneț. Arătând el motivele care-l constrâng să se întoarcă în patrie, a izbutit să dezarmeze pe cei ce voiau să-l rețină și, deși cu multă părere de rău, totuși i s-a îngăduit să plece. Eu, dimpotrivă, am mai rămas în Atena, la drept vorbind, din slăbiciune, dar pe de altă parte și trădat de Vasile, care s-a îndurat să părăsească pe cel care nu l-ar fi părăsit niciodată și m-a lăsat pe mâna celor care mă rețineau. Înainte de a se întâmpla, acest lucru părea de necrezut. A fost întocmai ca și cum ai despica în două un corp, omorând ambele părți, sau ca și cum ai desperechea doi juncani crescuți împreună și care au tras mult la același jug, care mugesc jalnic unul după altul, neputând suporta despărțirea.”³⁰

Viața Sf. Vasile cel Mare reprezintă un model pentru fiecare dintre noi, dar mai ales pentru tinerii de azi. El a fost acela care a știut să trăiască adevărata „filozofie”, „Viața în Christos” dorința de a îmbrățișa virtuțile și ascetismul creștin.

Pr. Lector Dr. Călin-Ioan Dușe

TEOLOGIE

Viața Sfântului Vasile cel Mare -un model pentru tinerii de astăzi-

Viața Sf. Vasile după finalizarea studiilor și întoarcerea în patria natală

Sf. Vasile se va reîntoarce în patria natală, dar din nefericire nu se va mai întâlni cu bunica sa Macrina care a trecut la cele veșnice și cu tatăl său Vasile, care cu puțin timp în urmă murise, nemaiaivând astfel posibilitatea să-l revadă pe capul sfintei familii. S-a reîntâlnit cu mama sa Emilia, cu Macrina, sora lui cea mai mare, care de prin 348-350, în urma morții logodnicului ei a devenit călugăriță la Anisa. De asemenea s-a întâlnit cu frații săi Grigore și Petru, Naucratic s-a călugărit, iar cele patru surori s-au căsătorit.

²⁶ *Ibidem*, p. 135

²⁷ Socrate, *Istoria bisericească*, IV, 26

²⁸ Sozomen, *Istoria bisericească*, VI, 17

²⁹ Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine II / 1, De la Conciliul de la Niceea la începuturile Evului Mediu*, traducere de Elena Caraboi, Doina Cernica, Emanuela Stoleriu și Dana Zămoșteanu, Edutura, Polirom, Iași, 2004, p. 101

³⁰ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos, *Op. cit.* pp. 143-144

Reîntoarcerea Sf. Vasile a adus multă bucurie locuitorilor din Cezareea și de aceea: „*Vasile a fost reținut în Cezareea, pentru că locuitorii orașului îl considerau „ca un al doilea întemeietor și protector al cetății”*³¹ Acum Sf. Vasile se va dedica retoricii timp de doi ani. Rezultatele și aprecierile pe care le-a primit l-au făcut pe Sf. Vasile așa după cum ne mărturisește Sf. Grigore de Nyssa, fratele său că: „*se umfla și se înfumura, de pe urma învățaturii celei din afară, ba se uita peste umăr și la dregătoriile mai înalte și se credea mai presus chiar decât slujbașii cei mai străluciți*”³² Sora sa Macrina, care l-a convins mai târziu și pe fratele Grigore, să abandoneze retorica, l-a convins și pe Sf. Vasile să lase la o parte mândria lumească și să se îndrepte spre asceză.³³ Macrina a fost aceea care: „*l-a înduplecat să pășească spre ținta adevăratei filozofii în înțelepciuni, încât a lăsat la o parte mândria lumească și ajungând să disprețuiască gloria învățăturilor deșarte, a trecut la viața cea cu adevărat activă; și strădalnic făcându-se cu mâinile sale a început să se pregătească, prin deplina lipire de glorie și averi, pentru viața cea adevărat virtuoasă.*”³⁴

În Epistola 223, scrisă în anul 375, Sf Vasile la vârsta de 28 de ani își face un examen de conștiință și vorbește despre viața sa: „*Multă vreme mi-am irosit-o cu lucruri zadarnice; și aproape întreaga mea tinerețe mi-am petrecut-o cu preocupări deșarte, îndeletnicindu-mă cu dobândirea învățăturilor unei înțelepciuni socotite de Dumnezeu nebunie. Dar când m-am deșteptat, ca dintr-un somn adânc, am ridicat ochii mei spre lumina minunată a adevărului Evangheliei și mi-am dat seama de inutilitatea înțelepciunii stăpânilor lumii acesteia, care sunt pieritori; atunci am jelit mult viața mea cea ticăloasă și mă rugam lui Dumnezeu să mă povățuiască spre a mă duce la dogmele bune credințe. Și înainte de toate, m-am străduit să-mi îndrept unele din purtările mele, care se stricaseră din pricina legăturilor îndelungate cu oamenii răi. Așadar citind Evanghelia și văzând din ea că cel mai mare prilej pentru deșăvârșire este de a vinde averile și a le împărți fraților noștri săraci, de a avea cu totul lipsă de griji lumești viața aceasta și de a nu avea nici un simțământ de simpatie față de cele de aici, mă rugam lui Dumnezeu să găsesc pe un frate care a ales această cale a vieții, ca, împreună cu el, să traversez scurtul viitor al acestei vieți. Și într-adevăr, am găsit mulți frați în Alexandria, mulți frați în restul Egiptului, pe unii în Palestina, pe alții în Cele-Siria și pe alții în Mesopotamia; i-am admirat pentru înfrânarea vieții lor, dar și pentru răbdarea lor în osteneli; că erau stăpâni pe somnul lor, fără să fie doborâți de vreuna din nevoile firii; păstrau totdeauna sus și nerobit cugetul sufletului, în foame și sete, în frig și goliciune; nu se uitau la trup, nici nu voiau să-i dea trupului vreo purtare de grijă, ci ca și cum ar fi trăit în trup străin, arătau cu fapta că locuiesc vremelnic aici pe pământ și că-și au în cer viețuirea. Am admirat toate acele fapte, am fericit viața acelor bărbați, că arătau cu fapta că poartă în trupul lor omorârea lui Isus. Și m-am rugat și eu lui Dumnezeu, ca, pe cât îmi va fi cu putință, să fiu următor bărbaților acelor.*”³⁵

Așa după cum ne mărturisește în această Epistolă Sf. Vasile i-a cecetat pe „atleții pustiei” din Alexandria. Aici n-a avut posibilitatea să se întâlnească cu Sf. Atanasie cel Mare, care era în exil, iar pe scaunul episcopal era arianul Gheorghe. De asemenea a vizitat Egiptul, unde la mijlocul sec. IV, asceții din pustiiile Egiptului erau cu miile. Din nefericire n-a reușit să-l cunoască pe Sf. Antonie cel Mare, pentru că acesta trecuse la cele veșnice la 17 ianuarie 356, la vârsta de 105 ani. A vizitat Egiptul de Sus, în Tabennisi și alte părți, unde erau multe mănăstiri, care au fost întemeiate de către Sf. Pahomie (+ 346) între 323 și 346. A vizitat mănăstirile din Palestina, unde domnea faima cuviosului Ilarion (+ 371), care se nevoia în muntele Pelusului. I-a întâlnit și pe renumiții asceți din Siria și Mesopotamia, iar spre sfârșitul toamnei din 357 va ajunge la Cezareea.

În iarna lui 357-358, l-a vizitat pe episcopul Dianiu, luând hotărârea de a se boteza. Astfel, în anul 358 la praznicul Botezului Domnului sau al Paștilor, Sf. Vasile va primi taina Sf. Botez, un eveniment major în viața lui, mai ales că acum era în vârstă de 29 de ani.

După ce și-a împărțit averea săracilor, a început să trăiască „adevărata filozofie”, adică viața de eremit, retrăgându-se în codrii solitari ai Pontului, la proprietățile pe care Sf. Vasile le avea la Anesi, lângă râul Iris³⁶ nu departe de Neo-Cezareea. Aici l-a întâmpinat mama sa Emilia și sora Macrina, care de mai mulți ani au întemeiat o mănăstire de călugărițe.

Sf. Vasile s-a retras pe celălalt mal al râului Iris unde a întemeiat o mănăstire de călugări. A început să citească Sf. Scriptură, Sf. Părinți, și să pună în practică luptele și virtuțile asceților pe care i-a vizitat. Nu a uitat de prietenul său Sf. Grigore din Nazianz, căruia i-a scris: „*Fratele meu Grigore(de Nyssa) îmi scrisese de*

³¹ *Ibidem*, p.145

³² Sf. Grigorie de Nyssa *Viața fericitei Macrina*, traducere de Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, Sibiu, 1947, p.17

³³ Claudio Morechini, Enrico Norelli, *Op. cit.* p. 100

³⁴ Sf. Grigorie de Nyssa, *Op. cit.* p.17

³⁵ Sf. Vasile cel Mare, *Epistola 223*, P:G. 32, 824; în limba română: *Sfântul Vasile cel Mare*, în colecția Părinți și scriitori bisericești, vol. 12, scrieri, partea a treia, traducere, introducere, note și indici de Pr. Prof. Dr. Constantin Cornișescu și Pr. Prof. Dr. Teodor Bodogae, EIMMBOR, București, 1988, pp. 457-458

³⁶ Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Op. cit.* p. 101

multă vreme că vrea să mă viziteze, adăugând că și tu ai fi luat aceeași hotărâre, dar știindu-te greu de convins, ca unul care deseori m-am înșelat și fiind, pe drept și peste măsură de ocupat, n-am mai putut să te aștept, căci a trebuit să mă duc în Pont, unde, într-o bună zi, dacă Dumnezeu va vrea, voi pune capăt drumețiilor mele. Căci după ce cu mare greutate a trebuit să renunț la deșartele speranțe pe care mi le pusesem în tine, sau, ca să precizez și mai mult, după ce am renunțat la visuri (căci am admis pe cel care a spus că speranțele sunt visuri ale oamenilor treji), am plecat în Pont, ca să-mi fac o așezare potrivită pentru toată viața. Acolo mi-a arătat Dumnezeu un loc care se potrivește cu felul meu de viață, ajungând astfel să văd în realitate în fața ochilor mei ceea ce de multe ori mă obișnuisem să plănuiesc în gând în clipele de răgaz și de odihnă.³⁷ Sf. Grigore din Nazianz va accepta invitația Sf. Vasile și în anul 358 vine la Anesi, unde au alcătuit „*Filocalia*”, o antologie din cele mai importante scrieri ale marelui scriitor alexandrin Origen.³⁸ Tot acum pe când avea aproximativ 30 de ani a scris și Regulile mari (55)³⁹ și Regulile mici (318)⁴⁰ care au stat la baza organizării și conducerii monahismului Răsăritean.

Nu a stat prea mult la Anisa, pentru că în 360, Sf. Vasile a fost chemat de episcopul său Dianiu de Cezareea, pentru a lua parte la Conciliul din Constantinopol în dezbaterile teologice dintre omousieni și anomei. În Răsărit arienii au format două grupări: anomeii (arieni extremiști) și omiusienii. Primii susțineau că Fiul lui Dumnezeu este asemănător (anomios) Tatălui în ceea ce privește firea, adică are altă fire decât dumnezeiască. A doua grupare spuneau că Fiul este: „întru toate asemănător” (omiosios) Tatălui. Alți omiusieni ajungeau să folosească expresia: „*asemenea după ființă*” (omiosios), care era foarte aproape de formula de la Niceea „*deoființă*” (omiosios). La acest sinod Sf. Vasile, în vârstă de numai 30 de ani a jucat un rol activ.⁴¹

După moartea episcopului Dianiu în 362, a fost ales ca episcop al Cezareii, senatorul Eusebiu, un laic despre care Sf. Grigore din Nazianz spune că era: „un bărbat nu de rând, de o evlavie vrednică de remarcat, cum s-a dovedit din felul cum s-a purtat în persecuția de pe acele vremuri”⁴² Eusebiu a fost acela care l-a convins pe Sf. Vasile să vină alături de el la Cezareea, pentru a-l ajuta la conducerea episcopiei,⁴³ hirotonindu-l în treapta de preot: „Ca și în celelalte privințe, tot așa și aici el servește de exemplu strălucit pentru toți. Mai întâi a citit poporului cărțile sfinte (ca citeț), el, care era interpretul acestor cărți, fără să disprețuiască, această treaptă inferioară; apoi pe scaunul de preot, mai târziu de episcop, a lăudat pe Domnul fără să-și datoraască avansarea furtului sau răpirii, fără să se îndese la onoruri, ci fiind urmărit de ele, fără să le dobândească prin favoarea oamenilor, ci primind totul numai prin favoarea și grația dumnezeiască.”⁴⁴

Din nefericire peste puțin timp între Sf. Vasile și episcopul Eusebiu au intervenit câteva disensiuni, datorită personalității și aprecierii de care se bucura în rândul credincioșilor Sf. Vasile. Astfel în anul 263, Sf. Vasile va părăsi Cezareea, pentru a nu produce o ruptură în rândul credincioșilor, retrăgându-se la mănăstirea sa de la Anesi: „unde a luat conducerea monahilor dându-le îndemnuri vrednice de ținut minte.”⁴⁵

Pentru Biserică se anunțau vremuri grele, deoarece împăratul Valens (364-378) era arian și un înverșunat protector și sprijinitor al arianismului. De aceea Sf. Grigore din Nazianz și-a dat seama că numai un om cu personalitatea Sf. Vasile, va putea fi de folos Bisericii și episcopului Eusebiu. De aceea, Sf. Grigore din Nazianz s-a dus în Pont după Sf. Vasile pentru a-l readuce la Cezareea: „N-a fost nevoie de multe vorbe, ca Vasile să se înfățișeze pe câmpul de luptă și să ne ajute. În dată ce ne-a văzut că venim la el cu solie... a și plecat împreună cu noi din Pont; s-a aprins de râvnă pentru adevărul care era în primejdie, s-a făcut bucuros prietenul nostru de luptă și s-a pus cu totul la dispoziția mamei sale, Biserica.”⁴⁶ La revenirea în Cezareea Sf. Vasile va organiza credincioșii pentru a putea preîntâmpina primejdia care se va abate asupra Bisericii, dar el mai avea și o altă problemă: „Pentru Vasile a doua problemă și a doua efortare a fost să se poarte bine cu episcopul său, să împărtășe bănuiala lui, să convingă pe toți că ceea ce suferise el nu era decât o ispită a celui viclean, care pizmuiește prieteniiile făcute cu scop bun și în fine, că el știe să respecte supunerea și disciplina bisericească. De aceea și venise, de aceea învăța, se supunea, îndemna într-un cuvânt, era pentru episcopul său totul: sfetnic bun, ajutor isteț, tâlcuitor al Sfințelor Scripturi, indicator al

³⁷ Sfântul Vasile cel Mare, *Epistola 14*, în col. P.S.B. vol. 12. pp. 146-147

³⁸ Claudio Moreschini, enrico Noreli, *Op. cit.* 102

³⁹ În *P.G.* vol 31, col 905/906-1051/1052; în limba română: Sfântul Vasile cel Mare, *Scrieri*, partea a doua, traducere, introducere, indici și note de Prof. Iorgu D. Ivan, Editura EIBMBOR, București, 1989, pp. 210-312

⁴⁰ În *P.G.* vol. 31, col 1079/1080-1305/1306, în limba română Sfântul Vasile cel Mare *Op.cit.* pp.315-463

⁴¹ Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Op. cit.* p. 103

⁴² Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos, *Op. cit.* p.147

⁴³ Claudio Moreschini, Enrico Norelli, *Op. cit.* p. 102

⁴⁴ Pr. Prof. Dr. Nicolae Donos, *Op. cit.* p. 147

⁴⁵ *Ibidem*, p. 148

⁴⁶ *Ibidem*, p. 151

celor ce trebuiau făcute, toiag al bătrâneții, stâlp al credinței, cel mai credincios în cele dinăuntru, cel mai harnic în cele din afară; într-un cuvânt, bunăvoința lui era așa de mare pe cât de mare era socotită mai înainte supărarea lui. În acest timp Vasile a obținut și puterea în biserică, deși ocupa un loc pe treapta a doua a ierarhiei; iar această putere a obținut-o tocmai datorită bunăvoinței sale. Era un lucru minunat această armonie și alianță în scopul guvernării Bisericii, căci în vreme ce episcopul conducea poporul, Vasile îl conducea pe dânsul; era întocmai ca un îmblânzitor de lei, care îmblânzea cu tact pe deținătorul puterii. De altfel episcopul avea nevoie de un sprijin și conducător ca acesta, deoarece era de curând urcat pe tron, încă tot mai respira ceva din cele lumești, nepregătit de ajuns în cele spirituale și pe deasupra și zbuciumat de furtuna cea mare și lovit mereu de vrăjmașii cei îndârjiți ai Bisericii. De aceea era încântat de această alianță cu Vasile; căci deși comanda aceasta, avea iluzia că el comandă.⁴⁷

Pr. Lector Dr. Călin-Ioan Dușe

MEMORIA ACTIVĂ

Pr. dr. Valentin Coposu, slujitor al Altarului lui Dumnezeu și mare patriot al neamului românesc

Despre preotul Valentin Coposu, pe care bunul Dumnezeu ni l-a trimis nu se poate vorbi decât într-o ținută foarte înaltă, cu admirație, emoție și cu un profund respect.

Valentin Coposu întruchipează simbolul luptei de biruință și stâncă neclintită a românismului din Ardealul cotropit.

Note biografice. Valentin Coposu este fiul preotului Greco-Catolic, Grigore Coposu (1885-1909) din satul Cioara, județul Sălaj și al preotesei Ludovica din satul Benesat, Maramuraș. Valentin, unicul fiu în familie, s-a născut la data de 1 noiembrie 1886 în localitatea Cioara, județul Sălaj, fiind botezat de către preotul Grigoriu Sima împreună cu soția Iuliana pe data de 17 noiembrie 1886.

Copilăria și-a petrecut-o în satul său natal, unde face și doi ani din școala primară. La insistențele lui Ioan Ciocean și a preotului Ioan Pop, urmează școala în satul vecin, la Domnin, situat la 6-7 km. de satul natal unde îl are ca dascăl pe Ipatie Teodoreanu care venise în Domnin tocmai din Deva, fiind foarte apreciat în Sălaj. Elevul Valentin a locuit în gazdă la dascălul său care-i crează condiții pentru învățătură. Devotamentul său pentru școală îl face pe dascălul Ipatie să intervină pe lângă conducerea „Astra” de la Sibiu căreia îi solicită două burse școlare una pentru Valentin Coposu și una pentru Ioan Pop, fiul preotului din Domnin, pentru a-și putea continua studiile gimnaziale și liceale din Baia Mare.

Se decide să urmeze facultatea de teologie, o începe la Budapesta, dar datorită atitudinii sale de românească intransigentă nu a putut să o termine la Budapesta și se transferă la Academia Teologică din Gherla.

Este hirotonit preot în anul 1909, an în care este numit ca preot cooperant în frumoasa comună românească Bobota, județul Sălaj, unde a slujit alături de protopopul Gavril Vaida (1827-1918), memorandist și bunicul dinspre mamă a preotesei Aurelia Coposu. A slujit în localitatea Bobota până în anul 1940, an în care s-a cedat Ardealul și pentru a-și salva viața a fost nevoit să se refugieze împreună cu familia peste granițe stabilindu-se la Coșlariu în județul Alba unde numai după un an de zile a plecat la Domnul pe data de 28 iulie 1941.

S-a căsătorit în anul 1909 cu Aurelia Ancean, fica protopopului Iulian Ancean și a preotesei Cornelia, și nepoată directă dinspre mamă a protopopului din Bobota Gavril Vaida de Glod-memorandist și un înfăclărat patriot.

Dumnezeu le-a binecuvântat căsătoria cu harul Său ceresc dăruindu-le șase copii: Cornelia Veturia, Corneliu Valeriu, Mircea Viorel, Doina Viorica, Flavia Lucia și Steluța Lucia

Activitatea Parohială. Cu o înaltă cultură și cu o profundă pregătire teologică, pr. Valentin Coposu a urcat treptele ierarhice ale Bisericii. Este hirotonit în anul 1909, apoi în

⁴⁷ *Ibidem*, p. 152-153

perioada 1929-1931 este numit protopop al Districtului Șamșud urmând ca în același an să fie numit protopot al Districtului Supur, unde va sluji până când, forțat de împrejurări se mută cu familia la Coșlariu în 1940.

De pe poziția acestor funcții a coordonat, a vizitat și a îndrumat zeci de parohii cărora le-a acordat ajutoare spirituale și materiale.

În calitate de preot, propovăduitor al Evangheliei lui Cristos, Valentin Coposu a manifestat o cucernică slujire, pe Atotputernicul Dumnezeu și pe credincioșii ce îi avea spre păstorire. În cei 33 de ani de preoție dintre care 32 în biserica din Bobota a avut o bogată activitate preotească. A celebrat peste 8500 de Liturghii, a introdus în Bobota cultul Sf. Tereza, cultul preasfintei inimi a lui Isus, cultul Sf. Iosif, cultul Sf. Anton, Calea Crucii, Rugăciunea Rozarului, perelinaje la mănăstiri, Reuniunea Mariană. În cadrul Reuniunii Mariane, pr. Valentin îndeplinea funcția de dirigent, iar ca președinte a fost preoteasa Aurelia Coposu.

În calitate de administrator al parohiei Bobota, pr. Valentin a avut următoarele realizări: în anul 1923 dotează turnul bisericii cu trei clopote noi deoarece clopotele vechi au fost ridicate și duse de către unguri, topite și transformate în gloanțe pentru primul Război Mondial. A făcut reparații capitale la biserică și casa parohială, a construit iconostasul, a realizat două amvonuri unul pentru preot și unul pentru cor și tineret. A dotat biserica cu strane, iar pe data de 1 septembrie 1929 biserica a fost sfințită.

Activitatea didactică. Având o proeminentă pregătire intelectuală, pr. Valentin timp de 20 de ani (1920-1940) a îndeplinit funcția de director al școlilor confesionale din satele Bobota, Derșida și Zalnoc. A realizat construirea a trei localuri de școli și a trei locuințe pentru dascăli în satele Bobota, Derșida și Zalnoc. A încadrat cele trei școli cu dascăli bine pregătiți, pe care i-a salarizat din bugetul bisericii.

Pe propria cheltuială a trimis la școli înalte patru copii săraci și orfani de tată, morți pe câmpul de luptă în primul Război Mondial.

Ca dascăl pr. Valentin, cu dragoste și pasiune, a trudit și a depus mult suflet pentru progresul învățământului românesc, din această localitate.

Pr. Valentin Coposu-un mare român și un bun patriot. Pr. Valentin Coposu a desfășurat o activitate patriotică incomensurabilă, suflet din sufletul neamului său, pr. Valentin a reușit să fie un port-drapel al românismului din Ardealul înrobuit. Încă din 1906, la vârsta de 20 ani, când are loc o campanie electorală maghiară, îl susține și luptă pentru alegerea lui Gheoghe Pop de Băsești.

În 1908 devine un țărănist înfocat și activ al Partidului National din Transilvania, partid în care activa și tatăl său. În 1910 devine membru al Astrei, iar în 1911 este ales membru al Societății Pentru Fondul de Teatru Românesc. În 1912 participă la adunarea de protest a românilor de la Alba Iulia împotriva încercărilor de maghiarizare a Ardealului. În 1914 refuză să citească în biserica din Bobota, Proclamația Guvernului Maghiar de intrare a Transilvaniei în război alături de Puterile Centrale (care-și îndreptau armele și împotriva fraților din Țara Românească), fapt pentru care este trimis pe front în Galia ca preot militar. În 1915 se reîntoarce acasă, iar la 1 decembrie 1918 participă ca delegat la Marea Adunare de la Alba Iulia alături de Valer Ancean, Ciocean Nicolae și Iancău Ioan, tineri flăcăi reâtorși de pe front, reprezentând cercul Șimleu Silvaniei.

În Bobota lui dragă, pr. Valentin a activat în 1919 ca Vice-președinte al Consiliului Județean Sălaj. În 1929 ales ca fruntaș al P.N.Ț. și președinte de plasă, în 1936 devine Președintele Ligii Antirevizioniste și în același an ales ca senator al Consiliului de Administrație.

Pentru neobosita-i activitate națională și preotească a fost decorat cu Coroana și Steaua României și Medalia Ferdinand cu Spadă.

Prin Dictatul de la Viena din 30 august 1940, partea de Nord a Transilvaniei a fost smulsă și predată Ungariei iar pr. Valentin Coposu era trecut pe o listă neagră a morții de către guvernul maghiar de la Budapesta. Pentru a-și salva viața a fost nevoit să se refugieze împreună cu familia în septembrie 1940 mai întâi la Blaj apoi la Coșlariu unde numai după un an în vârstă de 54 de ani a trecut la cele vesnice în ziua de 28 iulie 1941.

Pr. Valentin Coposu a intrat în istorie prin dragostea de neam și țară, prin lupta neobosită pentru aceasta și idealurile ei, murind în cele din urmă în pribegie, frământat și zbuciumat de destinul României Mari.

Pr. George Chiș, Parohia Bobota

AMVON

Predică la Duminica a XIII-a după Rusalii (despre chinurile veșnice)

„De cei răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la timpul lor.” (Mt. 21, 41)

Dacă rezumăm în câteva fraze înțelesul acestei pericope evanghelice, vom arăta că: Gospodarul este Dumnezeu-stăpânul neamului iudeu și a întregii făpturi, precum și purtătorul de grijă; Via sădită este poporul iudeu, după cum zice prorocul Isaia: „Că via Domnului este casa lui Israel (Isaia 5, 7), sau cum zice David: „Via din Egipt ai mutat-o, izgonit-ai neamuri și ai răsădit-o pe ea” (Psalm 79, 9). Gardul care a împrejmuțat via este Legea dată prin Moise, care-i oprea de la păcate și amestecul cu alte neamuri. Teascul din vie era jertfelnicul pe care se junghiau dobitoace și se stropeau cu sânge.

Turnul zidit în vie este biserica lor, care întărea și păzea poporul. Lucrătorii cărora le-a dat via sunt conducătorii neamului iudeu, preoții și învățătorii lor. Depărtarea stăpânului este îndelunga răbdare a lui Dumnezeu cu acest popor. Servitorii trimiși să ia partea de roade au fost sfinții prooroci. Fiul stăpânului a fost însuși Isus Cristos pe care ei l-au răstignit. A urmat apoi pedeapsa cuvenită. Arătat-și-a stăpânul fața și a pedepsit amarnic pe vierii cei netrebnici. „Pe cei răi, cu rău îi va pierde.” Dar care este „răul” acesta cu care marele Stăpân din ceruri va pedepsi pe toți păcătoșii, pe cei care în viață și-au bătut joc de cuvintele Lui? Este locul de chinuire veșnică, este gheena, este focul nestins, este iadul înfricoșat.

Despre acest loc de chinuri vreau să vă vorbesc acum și să vedeți de ce.

Sunt mulți creștini care cred în Dumnezeu, cred că sufletul nu moare, admit existența în viața de dincolo, a unui loc unde încetează orice durere, orice suferință, orice nedreptate, un loc în care să fie răsplătit binele, dar care tăgăduiesc chinurile veșnice.

Când le vorbești despre iad ei spun că e doar o sperietoare pentru copii, că Dumnezeu nu poate fi așa de crud. Nenorocirea vine mai ales din urmările acestei necredințe, și anume, nu se mai tem de Dumnezeu, nu păzesc poruncile, nu se feresc de păcat, duc o viață dezordonată. Din acest motiv avem datoria ca slujitori ai Sf. Altar să arătăm adevărul, să zugrăvim icoana muncilor de veci în toată grozăvia ei, că poate așa se vor trezi și se vor întoarce pe căile Domnului.

Cercetând credințele popoarelor, nu vom găsi pe pământ un singur popor care să n-aibă credință oarecare despre pedepsele ce-i așteaptă după moarte pe cei răi. Iată câteva exemple:

-Cel mai mare poet al grecilor, Homer, scria că un rege al Atenei, pentru fărădelegile sale este încătușat în iad de o stâncă de care nu se va mai putea desface.

-Un rege al Frigiei, suferă chinurile unei sete îngrozitoare. O apă răcoritoare curge pe lângă buzele sale arse, dar de îndată ce ele se deschid să o soarbă, apa se retrage.

-Sisif, un alt osânduit, urcă o stâncă înaltă, uriașă, pe un munte foarte înalt, însă în clipa când crede că a ajuns la vârf, stâncă se rostogolește în vale, pentru ca munca să înceapă iar.

Și tot așa de vom cerceta religiile indienilor, ale perșilor, ale mahomedanilor, ale triburilor sălbatice din Africa, la toate găsim închipuiri despre muncile cumplite care sunt răsplata celor răi, în lumea de dincolo.

Aceste mărturii sunt doar simple izvodiri ale fanteziei. Adevărul în chestiunea care ne privește a fost descoperit deplin abia prin descoperirea dumnezeiască.

-Profetul Daniil, iluminat de Spiritul Sfânt, zice: „Acei ce dorm în țărâna pământului, se vor scula, unii pentru viața veșnică, alții pentru o ocară și rușine veșnică.” (Dn. 12, 2)

-Mântuitorul Cristos de multe ori ne vorbește despre chinurile veșnice: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel de veci, care este gătit diavolilor și îngerilor lui.” (Mt. 25, 41), este sentința dată celor răi. Pildele lui Isus sunt pline de icoane despre muncile iadului.

• Bogatul nemilostiv arde în văpaia cumplită.

• Sluga care n-a iertat pe datornicul său; Sluga leneșă (cea cu un talent); și mulți alți răufăcători sunt aruncați în întunericul cel mai dinafară.

Tot așa învață Sfinții Apostoli, părinții bisericești, sinoadele bisericești că păcătoșii vor primi pentru faptele lor pedepse cumplite în viața de dincolo.

Dar ceea ce înfricoșează mai mult inimile omenești este învățătura că aceste pedepse nu vor avea sfârșit. Chinurile iadului vor dura în veci.

E îngrozitor acest gând al veșniciei chinurilor. Și totuși, de vom cugeta bine, pedeapsa este cu dreptate pentru cei netrebnici.

De fapt, ce este un păcătos? Este un vierme care disprețuiește pe cel Atotputernic. Un criminal care se războiește cu Dumnezeu. Un ticălos care jignește majestatea nemărginită a cerului. Ce să facă Dumnezeu cu un astfel de nelegiuit? Să-l ierte? Dar păcătosul râde de mustrarea Domnului. Să-l prigonească până la moarte? Dar păcătosul moare blestemându-l. Să-l pedepsească în iad? Bine, dar dacă acest iad n-ar fi veșnic, netrebnicul își va bate joc de Dumnezeu și va zice că oricât de lungă ar fi pedeapsa, chiar mii de ani, ea se va sfârși, și Dumnezeu va trebui să-l primească în fericirea Sa, împotriva voinței Sale. Dar nu este așa! Nu poate fi așa. Dacă omul se războiește cu Dumnezeu, biruința trebuie să fie a lui Dumnezeu. Această biruință constă în faptul că iadul e veșnic.

Jignirea adusă dumnezeirii de către păcătos este nesfârșită, deci, nesfârșite trebuie să fie și pedepsele ce i se cuvin păcătosului.

Nimeni să nu se amăgească. Iadul există. Dumnezeu nu este rău, dar e drept. De aici decurge pedeapsa fără sfârșit.

Icoana chinurilor veșnice întotdeauna a mișcat inimile omenești, aducând rod bogat de căință. A fost chiar cel mai bun predicator pentru îndreptarea păcătoșilor.

Nici bunătatea, nici mila, nici dragostea lui Dumnezeu n-au atâta înrâurire asupra unei inimi, ca teama de groaznicele ispășiri ale vieții de apoi. De aceea nu-i nicio mirare că gândul la pedepsele iadului i-a făcut pe atâția să se lepede de păcat. Nu-i mirare că atâtea suflete au umplut mănăstirile, pustiul, au renunțat la averi, la plăcerile trecătoare, numai ca să-și scape sufletul de căderea în iad.

Aceeași urmare, același rod binecuvântat trebuie să-l producă și pentru noi gândul chinurilor veșnice.

Trebuie să facem tot ce ne stă în puteri, numai să nu ajungem în acel loc înfricoșat.

Câte nu face omul când e vorba de apăsarea sănătății trupesti?! Aleargă la doctori, cheltuiește oricât, ține regim, ia medicamente. Și toate acestea pentru o viață scurtă, trecătoare, pentru amânarea unei morți care nu se poate ocoli.

Să judecăm fiecare dacă nu-i mai importantă asigurarea vieții de dincolo și grija să nu pierim în osânda de veci.

Ne întrebăm cu proorocul Isaia: „Cine dintre noi putea-va să rămână într-un foc mistuitor?” (Isaia 33, 14). Dacă aici nu putem suferi o clipă un jăratec în palmă, cum vom putea răbda în iad să ardem mereu, fără mângâiere, fără ușurare, fără nădejde?

Pentru scăparea de aceste chinuri, o singură cale avem: Să-L ascultăm pe Dumnezeu, să ne ferim de păcat.

Să ne înălțăm o clipă gândul la acei nenorociți care se află acum în osânda cumplită. Ce n-ar face dacă s-ar putea răscumpăra! Dar pentru dânșii e prea târziu. Soarta lor e pecetluită. Zadarnic îl roagă pe părintele Avraam (ca și bogatul din una din Evanghelii) să le răcorească limba cu un strop de apă. Asta nu se poate, pentru că între rai și iad există o prăpastie de netrecut. „Între noi și voi este o prăpastie mare.” (Lc. 16, 26)

Dar vai, cei mai mulți își duc viața în nepăsare față de sufletul lor nemuritor. Își fac fel de fel de planuri, se ocupă numai de nimicurile materiale ale acestei vieți. Viața se scurge, moartea se apropie, iar ei se îndreaptă spre prăpastie.

Opriți-vă fraților! Unde vă duceți? Sânteți creștini? Unde vă e credința? Sânteți oameni? Unde vă e mintea? Când veți cugeta la veșnicie dacă nu azi, cât mai aveți vreme? În viața cealaltă va fi prea târziu.

De aceea vă îndemn cu cuvintele înțeleptului Sirah: „Aveți milă de sufletele voastre”(Isus Sirah 30,25).Nu le pregătiți pieirea printr-o nepăsare de neiertat.Pedeapsa vine pentru tot omul păcătos care nu se îndreaptă.

Împăcați-vă cu Dumnezeu cât mai este vreme.Căiți-vă de păcatele care le-ați săvârșit,spălați-vă în apele harului bisericesc și nu lucrați fărădelegea.Trăiți în sfințenie,păstrați-vă curați,faceți fapte bune!

Și ori de câte ori ispitele vă vor ademeni,ori de câte ori veți fi în fața unui păcat,să vă opriti și să vă ziceți:„Înapoi,Satano,Iadul există,mă tem de chinurile lui nesfârșite și de aceea nu vreau să păcătuiesc,Eu vreau să-I slujesc Domnului,pentru ca a lui să fiu și acum și în viața de veci”. Amin!

Pr. Țurcaș Gheorghe, Vicar foraneu al Silvaniei

AMVON

Duminica a XV-a dupa Rusalii Porunca Iubirii

Îngânfarea personală și dorința de ispitire sunt sentimentele cu care învățătorul de lege se apropie de Mântuitorul Isus Cristos adresând-i întrebarea: care este cea mai mare porunca a legii mozaice. La această întrebare Isus răspunde fără ezitare :”Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău, din toata inima ta din tot sufletul și din tot cugetul tău. Aceasta este cea mai mare și cea dintâi poruncă. Iar a doua asemenea ei: ”Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuti. În aceste două porunci se cuprind toată legea și prorocii”(Mt:22,37-40).

Poporul evreu nu sesizează în profunzime conținutul dumnezeiesc al poruncii iubirii existenta și în Vechiul Testament. Legătura poporului iudeu cu Dumnezeu se întemeia mai mult pe teamă și închinare și mai puțin pe legătura dragostei. În Noul Testament Isus Cristos în învățătura Sa ne înfățișează legea iubirii ca principala legătură a omului cu Dumnezeu și cu semenii. Suntem datori să-L iubim pe Dumnezeu din toate puterile ființei noastre, pentru că toți suntem zidirea mâinilor Sale și el l-a adus pe om din neființă în ființă și l-a proclamat stăpân peste creaturile sale. Omul a fost creat ca să-L cunoască pe Dumnezeu să-L iubească și să-i slujeasca Lui. Nu putem accepta ideea că Dumnezeu l-a înzestrat pe om cu toate atributele sufletești și fizice, fără a-i fi dat și simțământul de a tinde spre cele Dumnezeiești și veșnice, de a tânji după Creatorul său. Omul nu a răspuns mereu acestui sentiment neglijând dragostea pe care i-a arătat-o Dumnezeu, dar Dumnezeu n-a încetat sa-și arate iubirea Sa față de făpturile sale. "Dar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său , născut din femeie, născut sub lege, ca să răscumpere pe cei de sub lege, ca să căpătăm Învierea"(Gal 4,4-5). Dragostea lui Dumnezeu s-a aratat în chip văzut în persoana fiului său Isus Cristos: "căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul său cel unul-născut l-a dat ca oricine crede în el să nu piara ci să aibă viață veșnică"(Io 3,16).

Cea mai grăitoare iubire a lui Dumnezeu față de neamul omenesc este taina întrupării Fiului lui Dumnezeu și această iubire, culminează cu jertfa de pe cruce a lui Isus. Prin aceasta Dumnezeu ne arată că cea mai înaltă lucrare a iubirii Sale este răscumpărarea și salvarea neamului omenesc din mâinile celui viclean. Păstorul cel bun și-a dat viața pentru oile sale, și această dragoste nemărginită din partea păgânilor a fost socotită o nebunie și pricină de sminteală pentru iudei (1Cor 1-23). Întemeierea Sf. Biserici pe Sf. Ap. Petru și predicarea acestuia la coborarea Sf. Spirit nu sunt decât o prelungire peste veacuri a dragostei și iubirii lui Dumnezeu. Spiritul Sânt întărește și sfințește omul prin lucrarea celor șapte taine, administrate de Biserica Sa. Sfânta Scriptură ne arată cum Dumnezeu se îngrijește de viața noastră ca un parinte "căci el face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepti"(5.45). Dumnezeu este apărătorul, ocrotitorul și proniatorul întregii sale creații, dar mai presus de toate purtătorul de grija al omului: "știe Tatăl vostru de cele ce aveți trebuință mai înainte ca să cereți voi de la El".(Mt 6,8). "Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne în

el"(1Io 4,16). Nimeni și nimic nu poate să ne clintească pe noi în dragostea noastră către Dumnezeu."Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Cristos? Necazul sau strânsoarea prigoana sau foamea sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia sau sabia... sunt încredințat că nici moartea, nici viața nici îngerii, nici stăpâniile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu cea întru Cristos Isus Domnul nostru."(Rom 8,35-38). Omul a fost înzestrat de Dumnezeu cu trup și suflet nemuritor, cu minte cugetătoare de aceea are datoria de a-L iubi mai presus de toate pe Dumnezeu: "cel ce iubește pe tată ori pe mamă mai mult decât pe Dumnezeu nu este vrednic de Mine; cel ce iubește pe fiu ori pe fiică mai mult decât pe Mine nu este vrednic de Mine"(Mt10-37). Dumnezeu nu a încetat niciodată să ne iubească chiar dacă păcatul strămoșesc ne-a îndepărtat de Dumnezeu și a slăbit legătura de iubire cu el: "ci cu sângele scump al lui Cristos, ca al unui miel nevinovat și neprihănit" (1 Petru 1,19) a șters orice păcat restabilind legătura cu părintele ceresc, ca astfel renăscuți prin har la o viață nouă, străduindu-ne să avem posibilitatea de a fi mai buni: "căci dragostea de Dumnezeu aceasta este: să păzim poruncile lui; și poruncile lui nu sunt grele" (1Io 5,3). Trebuie să îl iubim pe Dumnezeu pentru că Dumnezeu este în noi. Sfântul Augustin scrie cu multă sinceritate în "Confesiuni": "Te-am iubit târziu frumusețe atât de veche și atât de nouă. Te-am iubit târziu. Și iată tu erai înăuntrul meu și eu eram înafară și acolo te căutam și dădeam năvală, eu cel urât în aceste lucruri frumoase pe care le-ai făcut. Tu erai în mine și eu nu eram cu Tine. Mă țineau departe de tine acele lucruri care, dacă nu ar fi cu tine nu ar exista. M-ai chemat și m-ai strigat și ai rupt surzenia mea ai strălucit și ai alungat orbirea mea, tu ai răspândit mireasma și ai respirat și suspin după Tine. Te-am gustat și mi-e foame și sete, m-ai atins și ard după pacea ta". Dragostea față de Dumnezeu și-o arată toți acei care prin viața lor l-au mărturisit sau îl mărturisesc pe Cristos. Avem pilde vrednice de urmat pe Sf. Mucenici care erau nespuse de fericiți atunci când puteau să jertfească totul pentru Cristos. Dragostea față de aproapele este apreciată de Isus Cristos ca semn de identitate a adevăratului creștin: "Precum Eu v-am iubit pe voi, așa să vă iubiți și voi unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii mei dacă veți avea dragoste unii față de alții."(Io 13,34-35)

Dragostea față de aproapele este izvorâtă din dragostea față de Dumnezeu, iar Sf. evanghelist Ioan întărește aceasta: "Iubiților să ne iubim unul pe altul pentru că dragostea este de la Dumnezeu și oricine iubește este născut din Dumnezeu și cunoaște pe Dumnezeu, cel ce nu iubește n-a cunoscut pe Dumnezeu pentru că Dumnezeu este iubire (1Io 4,7). Dragostea creștină trebuie să-i cuprindă pe toți semenii noștri pentru că toți sunt fiii lui Dumnezeu. Iubirea de semeni trebuie să îi cuprindă chiar și pe vrășmași căci prin aceasta ne dovedim credința noastră vie și lucrătoare împlinind îndemnul lui Isus: "dar eu vă spun iubiți pe vrășmașii voștri, binecuvântați pe cei care vă blestemă, faceți bine celor care vă fac vouă rău și rugați-vă pentru cei care vă insultă și vă prigonesc"(Mt 5,44).

Iubirea față de aproapele trebuie să pornească din inimă curată: "Iubiți-va unul pe altul din toată inima cu toată stăruința (1Petru 1,22). Ea trebuie să fie plină de dăruire arătându-se prin fapte: "Să nu ne iubim cu vorba, numai din gura, ci cu fapta și cu adevărul" (1Io 3.18). Referindu-se la iubirea faptică, Sf. Ap. Iacov zice: "Dacă un frate sau o sora sunt goi și lipsiți de hrana cea de toate zilele, și cineva dintre voi le-ar zice: Mergeți în Pace! Încălziți-vă și vă săturați, dar nu le dați cele trebuincioase trupului ,care ar fi folosul?"(Iacov 2,15-16)

Iubirea creștină arătată față de semeni are și un caracter haric. Ea este rezultatul ajutorului dat de Cristos și efectul lucrător al darurilor Sfântului Spirit care transformă trăirea creștinului într-o experiență nouă, mereu actualizată e Isus "rămâneți în dragostea mea" (Io 15,9). AMIN!

Pr. Simion Maries, Protopop de Supur

AMVON

**Duminica a XXIV-a după Rusalii
Învierea fiicei lui Iair**

Sfânta Evanghelie de astăzi ne vorbește despre o credință vie, plină de speranță pe care au avut-o două persoane de condiții diferite, care s-au învrednicit a primi atât vindecarea cât și inegalabilul dar al vieții doar pentru că au avut încredere deplină în Isus Christos.

Iair, mai marele sinagogii din Capernaum, îndurerat pentru că fiica sa era pe moarte, fără speranță de ajutor din partea oamenilor, vine în fața Mântuitorului care avea faimă de proroc și vindecător și îi cade la picioare implorând vindecarea ei. De aici reiese foarte clar rugăciunea de mijlocire pe care o facem unii pentru alții și garanția că Isus ascultă aceste rugăciuni. Sfântul apostol Iacob ne întărește această convingere când ne cere:

„...și vă rugați unul pentru altul, ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului.” (Iacob 5,16)

Un slujitor al lui Iair i-a adus acestuia vestea tulburătoare că fiica sa a murit, și nu mai are rost să-l supere pe Învățătorul. Totuși Isus îl încurajează pe Iair oferindu-i un răspuns care nu se potrivește raționamentelor umane, răspuns care pentru omul lipsit de credință este fără sens, aceste cuvinte fiind:

„Nu te teme, crede numai și se va salva” (Luca 8, 50)

Din acel moment Iair a păstrat în sufletul său făgăduința Mântuitorului, a crezut din toată inima așteptând finalul acțiunii Sale. A crezut și atunci când Isus a intrat în casa lui și toți se tânguiau, știind că a murit copila, dar a acceptat constatarea Domnului: *„ nu plângeți, n-a murit ci doarme”.*

Greșeau cei ce râdeau în sinea lor de spusele lui Isus, cum greșesc mulți și în zilele noastre care cred că odată cu moartea trupului se sfârșește totul. Că viața pământească este tot ce avem și că odată sfârșită încetăm să mai existăm intrând în întunericul neființei. Putea Dumnezeu cel ce a făcut cerul și pământul, cele văzute și nevăzute care a făcut omul după „chipul și asemănarea Sa”, care a pus în om suflet nemuritor, să săvârșească o lucrare atât de trecătoare?

Mântuitorul rezolvă această situație în modul său caracteristic, scoțând pe cei îndoielnici afară, păstrând ca martori pe Petru, Iacob și Ioan și poruncind așa cum face numai Dumnezeu:

„Copilă, scoală-te! Și spiritul ei s-a întors și a înviat îndată” (Luca 8, 54 -55).

Miracolul săvârșit de Isus în Sfânta Evanghelie de astăzi ni l-a promis tuturor celor ce vom căuta Împărăția Cerurilor așa cum mărturisim în Crez: *„ Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie”.* Chiar dacă va dura mai mult decât a durat parcursul lui Isus până la casa lui Iair, important este că va avea loc , iar dacă sfârșitul vieții noastre ni se pare îndepărtat, el va veni curând și va culege viața, faptele, împlinirile dar și păcatele noastre.

Învierea fiicei lui Iair de către Domnul nostru Isus Christos ne lămurește neliniștitoarea problemă a vieții și a morții, arătându-ne că viața depășește puterea morții și că omul este creat și se naște pentru ca trăind viața pământească, să dobândească bucuria veșnică, bucurie pe care *„ ochiul nu a văzut-o, urechea nu a auzit-o și la inima omului nu s-a suit” (I Corinteni 2,9).*

Sfânta Evanghelie ne relatează încă o minune săvârșită de Isus în drumul său spre casa lui Iair. El este atins cu credință de o femeie ce suferea de hemoragie care în acea vreme era o boală incurabilă, boală purtată de aceasta timp de doisprezece ani. Nu atât suferința provocată de boală o neliniștea pe femeie ci faptul că legea evreiască o considera necurată, trebuind să trăiască în izolare, neputând participa nici măcar la îndatoririle de cult. Ea nu ar fi trebuit să se afle în mulțime când a trecut Isus, neavând voie să se atingă de semeni, însă ea spera că nu se va descoperi acest lucru. Sfântul Marcu ne spune că femeia ar fi gândit în sinea ei :

„ De mă voi atinge măcar de haina Lui, mă voi vindeca!”(Marcu5,28)

Efortul de a răzbi în mulțimea de oameni era mare dar credința puternică și insistența ei au condus-o spre un final fericit. Cum s-a atins de Domnul o putere vindecătoare i-a inundat trupul și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei. Ea a știut în acel moment că a fost vindecată.

Prin cuvintele „ Cine este cel ce s-a atins de Mine?“, Mântuitorul a vrut să ne descopere tuturor iubirea Sa față de fiecare om ce apelează cu încredere la ajutorul său. Când femeia a recunoscut în fața celorlalți că s-a vindecat doar atingându-L pe Isus, El i-a spus:

„ *Îndrăznește fiică, credința ta te-a mântuit. Mergi în pace.*” (Luca8,48)

Pentru Isus nimeni nu este pierdut în mulțime, El și astăzi este în mijlocul nostru. Dar oare cum îl putem atinge pentru a ne vindeca? În mulțimea de oameni care apelează la Isus sunt mulți care îl ating însă foarte puțini care se vindecă, pentru că doar aceștia din urmă se ating de Isus cu credință. El îi așteaptă pe toți chiar dacă sunt alcoolici, dependenți de droguri, hoți, adulterini, nedrepti, sau dependenți de diferite boli trupesti sau sufletești pentru a le oferi o viață nouă.

Printre mijloacele prin care ne putem atinge de Isus este primirea în sufletele noastre a Cuvântului din Sfintele Scripturi, care e gata „să se facă trup” și să locuiască între noi. Îl atingem pe Isus mai ales când slujim semenii cei mai marginalizați ai societății, când îl purtăm pe Isus în cuvânt și faptă printre cei mai mici. Primirea Sfântei Împărtășanii este încununarea vieții jertfite cu Christos și pentru Christos împreună cu semenii și reprezintă comuniunea cea mai profundă ce se poate realiza pe pământ între om și Dumnezeu.

Credința întotdeauna aduce rod prin iubire iar iubirea nu trebuie să fie condiționată de credința celuilalt, de culoarea pielii, de neamul din care face parte, de statutul social . Să vedem în fiecare semen chipul lui Dumnezeu și sacrificiul Mântuitorului pentru răscumpărarea tuturor. Pilda samarineanului milostiv să ne încurajeze pentru a putea gusta roadele credinței în viața noastră, pentru a putea înmulții mereu „pâinea vieții” în vederea împlinirii promisiunii lui Isus care ne spune tuturor că dacă El a înviat și noi vom învia.

Pr. Mărincean Florin, Parohia Drighiu

AMVON

Duminica a XXVII-a după Rusalii Femeia gârbovă

Contextul general al acestei pericope evanghelice este “urcarea la Ierusalim” a Mântuitorului, de mai multe ori evocată (Lc. 9.51 – 19,28), și în timpul căreia Domnul, vestește tuturor oamenilor Evanghelia (Vestea cea buna), săvârșind mari minuni și atrăgând mulțimile către adorația singurului Dumnezeu cel viu.

Minunea din această duminică, ne arată că răbdarea pe care Domnul o are cu noi, este o nouă ocazie pentru a ne converti: mântuirea este realizată în Isus, și trebuie doar să o primim. Sâmbătă, ziua de odihnă a lui Dumnezeu, își arată roadele pentru lumea întregă.

Să încercăm să pătrundem acest text evanghelic, să scoatem imensa bogăție pe care Cuvântul lui Dumnezeu ne-o pune la dispoziție, pentru a primi mântuirea, deja realizată, în Isus Fiul lui Dumnezeu.

Isus , învață într-o zi de sâmbătă în sinagogă. Va fi și ultima dată când va intra într-un astfel de locaș. Ne amintim desigur, de începutul misiunii sale la Nazaret (Lc. 4.16...), tot într-o sinagogă, când amintea de începutul mântuirii “*astăzi se împlinesc Scripturile*” (Lc. 4,21). Și pentru noi e important ca *astăzi* să primim Cuvântul Domnului și *astăzi* să ne hotărâm să-l trăim în viața noastră. Este o ocazie pe care o avem, însă dacă nu o luăm în serios am putea-o pierde.

O femeie gârbovă de optsprezece ani, se găsea acolo, și Isus a chemat-o la El dezlegând-o de neputința ei în zi de sâmbătă. Femeia aceasta, este simbolul poporului Israel: cu toate că este în sinagoga unde se predica Legea, rămâne legat. Legea de fapt leagă, în schimb Evanghelia (Vestea cea Buna), dezleagă omul din păcat, oferindu-i iertarea lui Dumnezeu. Femeia este gârbovă, iar Isus va zice că Satana a legat-o în această boală. Vedem în această femeie, o imagine a omului închis în el însuși, aplecat doar înspre cele de jos și incapabil și privească în sus către Dumnezeu. De fapt, “omul gârbov” vede într-un mod simplist, doar opera primelor cinci zile ale creației. Isus ne oferă posibilitatea de a intra în Ziua a șasea (Ziua Domnului) pentru a descoperi sensul lucrurilor și sensul vieții noastre. Omul aplecat doar înspre cele de jos, este

pământean, se dezumanizează și nu vede mâna lui Dumnezeu în creație și în viața sa. Chipul omului care privește în sus, se umanizează și reflectă mărirea lui Dumnezeu.

Era garbovă de nu se putea ridica în sus nicidecum. Se subliniază aplecarea înspre cele de jos și imposibilitatea de a se ridica fără ajutorul Domnului; omul își ajunge scopul doar atunci când se ridică înspre Dumnezeu.

Femeie ești dezlegată de neputința ta. Este un ordin pe care Isus îl dă acestei femei. Apelativul "femeie" care iese din gura lui Isus este un titlu de onoare, așa cum ar spune "doamnă"; cu același apelativ se adresează și mamei sale la nunta din Cana (In. 2,4). Prin acest mod de adresare Isus nu arată decât marea onoare și cinste pe care o acordă femeilor, el însuși fiind născut din femeie. Femeile, din antichitate, evul mediu, epoca modernă și până în zilele noastre sunt considerate de multe ori inferioare și incluse în rândul obiectelor pe care bărbatul le posedă. Isus elimină încă o dată această răutate și neadevăr, și dăruiește femeii demnitatea pe care a primit-o de la Creator. Mântuitorul nu face altceva, decât să vestească acestei femei eliberarea pe care el a realizat-o deja (ești dezlegată...); boala sa a dispărut și nu mai există. Răul care persistă între noi oamenii, ne aduce aminte de colivia ce ține închisă o pasăre; chiar dacă ușa este deschisă nu iese afară. De cele mai multe ori obișnuința cu răul ne ține aplecați înspre cele de jos și închiși față de Dumnezeu și față de semenii noștri și fără puterea de a mai lupta împotriva acestuia. Isus vede această neputință a femeii (și a noastră) și ia inițiativa, oferind dezlegarea de rău.

Și și-a pus mâinile peste dânsa și îndată s-a îndreptat. Domnul nu dăruiește doar cuvântul său ci vrea contactul; comuniunea deplină. În acest fel omul nu mai rămâne dezorientat între celelalte creaturi, ci recuperează poziția originală; de acum poate sta în picioare înaintea lui Dumnezeu. Isus ne redă primul loc între creaturi.

Atunci...mâniindu-se pentru că Isus o videcase sambăta, mai marele sinagogii a luat cuvântul. Pe bună dreptate se constată că vindecarea se poate obține în celelalte zile, dar această boală (inclinarea înspre cele de jos), se poate vindeca doar atunci când omul intră în Ziua Domnului și se întâlnește cu el. Adevărata boală a omului este lipsa de Dumnezeu, iar vindecarea o primește atunci când se întâlnește cu el.

Pentru noi creștinii este extrem de important să recuperăm sensul și importanța zilei Duminicii (Ziua Invierii). Nu este doar o zi de odihnă ci este ziua când avem din nou ocazia să ne întâlnim cu Domnul și să descoperim sensul vieții noastre și al întregii creații. Centrul acestei zile îl constituie celebrarea Sfintei Liturghii – Cina cea de taină și Jertfa nesângeroasă a Domnului nostru Isus Cristos. Ar fi util să facem și un act de căință pentru toate duminicile când am rămas garbovi (aplecați înspre cele de jos), și nu am fost sensibili la chemarea lui Isus.

Și zicând acestea se rușinară toți cei ce erau împotriva lui. Rușinea este contrariul gloriei. Cel ce rămâne legat de cel Rău și nu ascultă de Dumnezeu, experimentează rușinea lui Adam; înainte de neascultare se bucura de o deplină comuniune cu Domnul apoi a început să se rușineze față de El.

Evangelhia de azi ne reamintește că avem din nou ocazia convertirii, și ne descoperă că Dumnezeu este iubitor și așteaptă să ne întâlnească, să ne atingă și să ne vindice. Suntem gârbovi (aplecați înspre cele de jos), dar Domnul vrea să ne ridice, să privim în sus, înspre ceea ce este frumos și luminos. Vrea să-l simțim tot mai mult ca și Tată, și în felul acesta să înlăture rușinea păcatului prin dragostea sa fără de margini. Amin!

Pr. Bertean Daniel, Parohia "Sfinții Petru și Pavel", Zalău

AMVON

Duminica a XXVIII după Rusalii

În această duminică, Biserica ne pune înainte o pericopă evanghelică tulburătoare și de luat aminte în aceste zile premergătoare Nașterii Domnului, pilda celor poftiți la Cina Mirelui, adică a Dumnezeului celui Viu care ne cheamă pe toți la Împărăția Sa.

„Un om”, care mai târziu va fi numit stăpânul casei (v.21) este Domnul care vrea ca toți oamenii să fie salvați (1Tim 2,4) îi invită la cină. Isus se identifică cu el, când, vorbind despre aceeași cină, spune: „cina mea” (v. 24).

„A făcut cină mare”, cina are loc seara și este un mod sărbătoresc de a mânca. În tradiția iudaică invitația se făcea mai întâi în sens general urmând apoi ca invitația să fie repetată cu puțin timp înainte de cină când se comunica și ora la care urmează să înceapă. Dumnezeu mereu caută, cheamă, invită. Veniți "căci masa este bogată. Bucate regești sunt. Vițelul este gras. Nimeni să nu fie flămând. ... Bucurați-vă de bogăția de bunătăți. ... Nimeni să nu mai plângă pentru că a căzut din nou și din nou; pentru că iertarea s-a ridicat din mormânt. Nimeni să nu se mai teamă de moarte; de moarte ne-a eliberat Mântuitorul." (Rugăciunea pascală a Sf. Ioan Gură de Aur)

„A chemat pe mulți” este un răspuns la întrebarea din capitolul 13,23: „sunt puțini cei mântuiți?” Acești „mulți” reprezintă poporul care a primit Legea și toată învățătura profeților. Aceștia prin prima invitație (legea și profeții) au fost pregătiți pentru mântuire, acum prin a doua invitație sunt anunțați că mântuirea a și sosit.

„Și a trimis sluga sa”, nu este vorba de o slugă oarecare. Sluga la care se face referire de cinci ori este Isus, care s-a făcut serv pentru iubirea față de Tatăl și față de semeni. El, atunci când s-a împlinit timpul (Gal. 4,4), când cina este pregătită, a fost trimis să cheme pe toți fiii la mântuire.

„Ceasul cinei” coincide cu venirea lui Isus, El va oferi cina promisă în Vechiul Testament.

„Iată toate sunt gata”, împărăția lui Dumnezeu este în mijlocul nostru. El a venit între noi. "Pentru noi și pentru a noastră mântuire s-a coborât din ceruri și s-a întrupat de la Spiritul Sfânt și din Maria Fecioară s-a făcut om" (Crezul nicean). "Ea l-a născut pe Fiul ei și l-a înfășat în haine și l-a așezat în iesle." El a venit, s-a născut într-un grajd. A venit și a murit pe cruce. A venit să pregătească pentru noi banchetul mântuirii. Iar acum - astăzi - își trimite slujitorii să ne comunice invitația sa: "Vino, că iată toate sunt gata."

„Și au început toți unul câte unul să se scuze”, refuzul celor chemați este la unison. Cele trei exemple de scuze invocate de cei chemați: afacerile, munca și problemele familiare reprezintă obstacolele care se întrepun între oameni și Dumnezeu. Interesele umane foarte des îl îndepărtează pe om de la adevărul absolut, care este căutarea împărăției lui Dumnezeu. În loc să fie acceptată, această prețioasă invitație este respinsă și Isus plânge: "Ierusalime, Ierusalime... de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, după cum adună pasărea puii săi sub aripi, dar nu ați voit" (Matei 23,37).

„Jeși îndată”, urgența derivă din faptul că cina este gata și trebuie consumată. Timpul de așteptare s-a sfârșit, iubirea lui Dumnezeu este nerăbdătoare să se reverse asupra oamenilor. Timpul este scurt, viața deasemenea, omul trebuie să se decidă fără să amâne de multe ori. Această a doua invitație corespunde cu ministerul intens al lui Isus îndreptat către oile pierdute ale lui Israel (Mt. 15,24).

„În piețele și ulițele cetății” locul primilor invitați este luat de ultimii și de către cei oprți. Sunt adunați de pe străzile Ierusalimului toți cei necăjiți, de fapt Isus a venit să aibe grijă de ei, a venit să-i caute pe toți fiii pierduți ai lui Avraam.

„Săracii, neputincioșii, orbii și schiopii” adunați de pe ulițele orașului îi reprezintă pe păcătoși, pe cei excluși din adunările religioase iudaice, pentru că erau considerați nedemni și pedepsiți de către Dumnezeu. Păcătoșii sunt incapabili de a cunoaște și practica Cuvântul. De aceea ei sunt „conduși” de mâna la banchet. În evanghelie numai aceste pesoane sunt atinse sau luate de mână de către Isus.

„Tot mai este loc”, în casa Tatălui meu sunt „multe locuri” (Io 14,2), exact atât de multe cât de mulți sunt oamenii, care sunt toți fiii Săi.

„Jeși la drumuri și la garduri”, după prima invitație trimisă sub forma Legii, a urmat a doua invitație făcută de însuși Fiul lui Dumnezeu, Isus, cea de a treia invitație este anunțul încredințat ucenicilor: acesta se adresează tuturor, până la marginile pământului. Această invitație străbate toate străzile lumii, depășește orice zid care ar putea să separe (Ef. 2,14), „această mântuire a lui Dumnezeu s-a trimis acum păgânilor și ei vor asculta” (Fap. 28,28). Prima invitație a fost prin Lege și profeți, a doua prin Evanghelii a treia prin Faptele apostolilor. Prima invitație s-a făcut prin Moise și Ilie, a doua prin Isus, iar a treia prin apostoli. Prima ca și a treia nu face altceva decât să ducă pe

oameni la Cristos. El este inima lumii, punctul de sosire al trecutului și al viitorului, prezentul veșnic al lui Dumnezeu: este Fiul, în care noi toți suntem mântuiți. Chemarea păgânilor la cina unica din Casa Tatălui, revelează incomensurabila bogăție a lui Cristos, care face să strălucească în ochii tuturor misterul lui Dumnezeu: El este iubire și nu poate să nu-i iubească pe toți pentru că este Tatăl tuturor (Ef. 3,4-9).

„*Silește să intre*”, nu trebuie să înțelegem că păgânii erau siliți să intre în comunitatea creștină, ci este vorba doar de un detaliu literar, pentru că pentru unii era o onoare sau nu se simțeau demni să intre erau încurajați să o facă.. Această forță de a constrânge nu numai că îi lăsa ci chiar îi făcea liberi, este vorba de slăbiciunea extremă a unei iubiri necondiționate. Este vorba despre acea iubire despre care ne vorbește și Sfântul Ioan 12, 32 „când mă voi înălța de pe pământ, îi voi trage pe toți la Mine”.

„*Să se umple casa*”, casa Tatălui va fi plină doar când toți oamenii vor fi mântuiți. Pentru Tatăl fiecare loc liber înseamnă un fiu pierdut pe care Isus caută să-l mântuiască.

„*Nici unul din cei chemați nu vor gusta din cina mea*”, este concluzia solemnă prin care Isus îi condamnă pe cei care refuză mesajul evanghelic.

Vestea bună este că nu trebuie să fii perfect pentru ca să accepți invitația. Vino așa cum ești - cu toate păcatele și durerile tale, cu slăbiciunile și eșecurile tale, cu problemele și cu neliniștile tale. "Pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară" (Io 6,37). Nimeni nu va cunoaște vreodată strălucirea banchetului, bunătatea mâncării sau bucuria de a lua parte la această minunată fraternitate, dacă nu lășăm deoparte scuzele și dacă nu îndrăznim să acceptăm invitația. Vino la El și fii sigur că în ultima zi El te va primi cu un mare "VINO!": "Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii." Amin!

Pr. Cristian Borz, Parohia Bădăcin

AMVON

Duminica a XXX- a după Rusalii

"Învățătorule bun, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?" (Luca 18, 18).

Iubiți credincioși și credincioase

Despre tânărul cel bogat ne vorbesc și Sfinții Evangheliști Matei și Marcu, iar ceea ce s-a citit la această Liturghie, s-a citit de la Sfântul Evanghelist Luca.

În vremea propovăduirii Sale, mulți se apropiau de Mântuitorul din dorința de a afla un răspuns la problemele deosebite care îi frământau, ori pentru vindecarea diferitelor neputințe. Mântuitorul i-a primit pe toți cu aceeași dragoste, revărsând asupra lor bunătatea și mila dumnezeiască. Sfânta Evanghelie de astăzi ne pune în față un tânăr bogat și dregător, care vine la Mântuitorul Isus cu întrebarea: "*Învățătorule bun, ce să fac să moștenesc viața de veci?*" (Luca 18, 18). Acest om care s-a apropiat de Mântuitorul Isus Cristos era cu adevărat un om deosebit. Și nu pentru că era un om tânăr, sau un om bogat, ba mai mult decât atât, era un dregător. Era un om deosebit pentru că se preocupa de problemele spirituale. Sfântul Evanghelist Marcu ne relatează că Isus l-a primit pe tânăr cu dragoste, atunci când acesta i-a adresat întrebarea (Marcu 10, 21). De aceea, tânărul din Evanghelie trebuie să ne fie drag tuturor, prin întrebarea pe care și-o pune. El ne este drag – cu toată dezertarea din fața Mântuitorului, și pentru că este simbolul tuturor credincioșilor preocupați de problema mântuirii. Cât despre întrebarea pusă, Isus are pentru acest om, ca și pentru toți oamenii, răspunsul scurt și limpede: "*Păzește poruncile*", împlinește voia lui Dumnezeu, cuprinsă în poruncile Lui! Mântuitorul îi citează cinci din poruncile Decalogului, însă aceste porunci nu erau o noutate pentru acest tânăr, pentru că din tinerețe le-a păzit. Ce tânăr înțelept! Din tinerețile lui a păzit toate poruncile lui Dumnezeu, dar tot simțea că nu e de ajuns. Câți tineri mai sunt ca tânărul din Evanghelie? Ce tineri își cinstesc părintii, nu fură, nu urăsc pe nimeni și nu se dedau desfrânării? Ce tineri făcând totuși toate acestea, simt în inimă că tot le mai lipsește ceva?

Atunci Mântuitorul îi spune că "*încă una îți lipsește: vinde toate averile tale, împarte-le săracilor și vei avea comoară în cer, apoi vino și-mi urmează Mie.*" Sfânta Evanghelie ne spune că s-a întristat acest tânăr, a întors spatele și a plecat fiindcă avea multe bogății. Cuvintele Mântuitorului

nu reprezentau un simplu sfat pentru acest tânăr, ci erau o porunca pentru el, fiindcă pentru el bunurile pe care le avea reprezentau o piedică în a-l urma pe Isus Cristos. Între a alege să fie ucenic al Domnului și bunurile sale, acest tânăr a ales bunurile sale, deși Sfântul Evanghelist spune că el nu le-a ales cu bucurie, ci "*s-a întristat*" când a făcut alegerea. Dar totuși le-a ales. Deci aceste bunuri erau o piedică în calea mântuirii lui. Acest lucru este o realitate pentru toți cei care având niște daruri de la Dumnezeu, niște bunuri materiale, sunt legați mai mult de ele decât de Creatorul acestor bunuri, adică de Dumnezeu. În pericopele evanghelice din duminicile ce au trecut, am văzut cazul bogatului căruia i-a rodit țarina, cazul bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr, am văzut ce piedică în calea mântuirii, în calea vieții de veci reprezintă aceste bunuri materiale. Ne putem întreba: pentru noi creștinii ce sunt aceste bunuri materiale, ce rol au ele? Sfânta Evanghelie și Sfinții Părinți ne învață că aceste bunuri materiale sunt un semn și un dar al iubirii de oameni a lui Dumnezeu. Însuși Mântuitorul Isus Cristos ne spune cât de mult greșesc cei care se preocupă de ce vor mânca, ce vor bea, cu ce se vor îmbrăca, dându-ne ca exemplu păsările cerului și crinii câmpului. După cum tot Mântuitorul ne spune că "*nu numai cu pâine va trăi omul*", și iarăși "*că tot darul desăvârșit este de la tine Părintele luminilor*". Dumnezeu este creatorul nostru și al tuturor bunurilor din această lume. Și ne cheamă să fim stăpâni asemenea lui asupra acestor bunuri. Și în nici un caz să devenim robi ai acestor bunuri.

De aceea spune Mântuitorul că foarte greu vor intra bogății în împărăția cerurilor. Nu bogăția este pricina de pierzare a celui bogat, ci lipirea inimii sale de avere, nemilostivirea și reaua întrebuintare a bogăției sale îl duc la pierzare. Mântuitorul nu cere jertfirea bunurilor vieții, renunțarea la casă, soție, familie etc. Ni se cere doar să nu ne lipim sufletele cu totul de ele, ci să le folosim spre a câștiga prin cele trecătoare pe cele veșnice, prin cele de pe pământ pe cele din cer, prin a păzi poruncile. Bogăția ta e sărăcia altora. Abundența ta e lipsa celorlalți, egoismul tău provoacă suferința. Fericit este cel ce va face cele spuse de marele Apostol Pavel: "*Să fie acum cei ce au averi, ca și cum nu le-ar avea și cei ce au femei, ca și cum nu le-ar avea și cei ce se folosesc de lumea aceasta ca și cum nu s-ar folosi de ea. Că chipul lumii acesteia trece.*" (I Corinteni 7, 29-31).

Adevărata bogăție rămâne a faptelor de milostenie, a smereniei, a dragostei de Dumnezeu și de oameni, a virtuților morale creștine, bogăție nepieritoare, singura pe care o putem lua cu noi în viața de dincolo. Este postul Nașterii Domnului, este postul darurilor, haideti să dăm și noi din puținul nostru săracilor ca să avem și noi comoară în cer și să-L urmăm pe Domnul Cristos.

Ce frumos este a dăru! Ce bucurie ai când poți ajuta pe cineva. Amin.

Comorile fiecăruia

Plimbându-se prin sat, un boier s-a întâlnit cu un țăran sărac și a început a se lăuda cu averile lui:

- Vezi tu livada de pe deal ? E a mea. Pădurile care înconjură satul sunt și ele ale mele. Până și pământul pe care calci acum al meu este. Tot ce vezi, de jur-împrejur, e proprietatea mea. Toate astea sunt doar ale mele.

- Dar acela? - I-a întrebat țăranul, arătând cu degetul spre cer. Nu cred că și cerul este al tău. Acela este al meu - a mai spus țăranul și, cu zâmbetul pe buze, a plecat liniștit, lăsându-l pe boier mirat și cu ciudă în suflet.

Pr. Marius Crișan, Parohia Supurul de Sus

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Prima Sfântă Împărtășanie la Bădăcin

Parohia greco-catolică din Bădăcin a trăit momente de sărbătoare, duminică 28 iunie 2009, când cinci copii au făcut prima Spovadă și i-au primit pentru prima oară în sufletul lor pe Isus Cristos. Sărbătoarea a fost și mai frumoasă prin faptul că la Sfânta Liturghie a participat și Vicarul foraneu al Silvaniei, părintele Gheorghe Țurcaș, care prin prezența și cuvintele adresate copiilor și comunității a făcut ca evenimentul să fie

unul special. Cuvintele Evangheliei "Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte vi se vor adăuga vouă" (Mt. 6,33), subliniate în mod deosebit de parintele Vicar în cuvântul său de învățătură au fost motto-ul care a animat sărbătoarea.

Părinți, bunici, rudeni mai apropiate sau mai îndepărtate și simpli credincioși au fost profund impresionați de momentul primei Sfinte Împărtășanii, dar și de momentul în care le-au fost înmânate spre aducere aminte; Sfânta Scriptură, Sfântul Rozar, două cărți despre rugăciunile Tatăl Nostru și Bucură-te Marie, medalia miraculoasă a Sfintei Fecioare și diploma, care pusă în ramă, le va aminti că acest moment trebuie repetat ori de câte ori vor simți că s-au îndepărtat de Cristos. Spre încântarea celor prezenți cei cinci protagoniști au interpretat cântece și poezii sprijiniți fiind și de tinerii din parohie.

Bucuria copiilor a fost împărtășită de toată comunitatea, fiecare dintre cei prezenți a putut să retrăiască momentul primei întâlniri cu Cristos.

Prof. Maria Borz

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

INTC 2009 - „Un foc care aprinde alte focuri”

În perioada 22-26 iulie la Baia-Mare, a avut loc cea de a XI-a ediție a Întâlnirii Naționale a Tineretului Catolic (INTC). Tema fundamentală care ne-a unit a fost „Un foc care aprinde alte focuri” iar motto-ul: „Pentru mine a trăi este Cristos” (Fil. 1,21).

Evenimentul a avut ca și participanți tineri din toată țara însoțiți de preoți și cateheți. Am ajuns la Baia Mare cu gândul de a ne desprinde pentru câteva zile de lucrurile cotidiene și care nu reprezintă altceva decât goana după distracție gândindu-ne din ce în ce mai puțin la sufletul nostru. Nucleul acestei întâlniri a fost ideea de socializare, de încheiere a unor noi relații, care în timp ne-ar putea fi de un real folos, iar cel mai important este că am avut prilejul de a medita asupra rolului, scopului pe acest pământ, a ceea ce ar trebui să fim și poate nu suntem, iar când spun asta mă refer la descoperirea spiritului creștin în tot ceea ce facem.

Programul a fost axat pe ideea de a sta împreună și de a forma grupuri de discuții. Programele alternative reprezentau o sursă de cunoaștere și oportunitatea de a găsi unele răspunsuri, la întrebările care ne macină.

Inima desfășurării evenimentelor a fost "Câmpia Tineretului", pulsul a fost dat de marea de oameni, care erau prezenți acolo pentru a trăi în comuniune, chiar și pentru câteva zile. Locul a fost special ales pentru că ne oferea contact vizual cu întreaga mulțime. Fiecare zi a întâlnirii trecea prea repede, datorită faptului că era plină cu activități religioase, culturale, recreative.

Ziua de 23 iulie a început cu Sfânta Liturghie celebrată de P.S. Ioan Șișeștean. Conferințele din acea zi au fost: "Viața, dincolo de puterea de manipulare a omului" și "Armele secolului XXI: Dumnezeu și massmedia" iar sfârșitul zilei a fost marcat de concursul de imnuri. Locurile frunțase au fost ocupate de către tinerii din Eparhia de Lugoj și cei din Dieceza de Iași.

Următoarea zi, 24 iulie, l-a avut ca protagonist pe E.S. Martin Roos. În continuare s-au dezbătut următoarele conferințe: "Mișcarea ecumenică mondială" și "Internetul: o lume deschisă spre cunoaștere sau decădere intelectuală și spirituală?", iar seara a fost îmbrăcată într-un moment de spiritualitate prin mini-pelerinajul: Câmpia Tineretului- Mănăstirea Sfânta Maria.

Penultima zi, 25 iulie a fost marcată prin Liturghia pontificată de E.S. Cornel Damian și prin prezentarea pieselor de teatru.

Urarea de drum bun în cea din urmă zi a venit din partea P.F. Lucian Mureșan, acest moment fiind considerat închiderea oficială.

Participarea noastră la INTC 2009 ne-a "aprins" în jurul "focului" care este Cristos, simțind cu adevărat căldura emanată și sentimentul că există o conexiune care ne-a adunat într-un singur loc indiferent de religie, confesiune ori regiune a țării.

Următoarea întâlnire ne va duce la Iași unde îmi doresc să ajungem într-un număr cât mai mare!

Ioana Gale

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

“Deo gratias”

Trebuie să îi mulțumim lui Dumnezeu pentru multe lucruri: pentru viața pe care ne-a dăruit-o, pentru familia pe care o avem, pentru cariera profesională, pentru sănătate, pentru dragostea pe care o manifestă față de noi, pentru șansa pe care ne-a dat-o de a-L cunoște, dar și pentru persoanele pe care le întâlnim și care ne-au marcat viața într-un fel sau altul. În viață întâlnim persoane trimise de Dumnezeu special să ne schimbe drumul sau să fie sfătuitoarea, reazemul atunci când drumul este greu și anevoios. Aceste persoane providențiale sunt modele care îl au la rândul lor ca model pe modelul suprem Cristos: *“Așa să lumineze lumina voastră în fața oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune, și să mărească pe Tatăl vostru care este în ceruri”*. Ei au înțeles că dorința puternică de ai schimba pe ceilalți trebuie plătită cu un mare preț, prețul exemplului personal; există un proverb “dacă nu găsești nicăieri un prieten adevărat, fii tu unul pentru alții”.

O astfel de persoană trimisă de Dumnezeu ca să schimbe viața multora este și părintele Gheorghe Țurcaș. Dealungul celor peste 30 de ani de preoție, părintele a întâlnit multe persoane, care astăzi spun “Deo gratias” – mulțumesc lui Dumnezeu că astăzi datorită lui am familia întreagă, iar copiii îmi încântă sufletul, pentru că la rândul meu pot fi și eu model pentru alții, pentru că datorită lui am devenit o persoană onestă și respectată. Multe persoane și-au găsit țelul în viață după ce s-au sfătuit cu părintele, care era disponibil oricând să dea un sfat celor care îl cereau. Așa s-a întâmplat și cu tinerii care, în anii '90 și după aceea erau îndrumați să se apropie mai mult de Dumnezeu și să îmbrace haina preoției. *“Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte vi se vor adăuga vouă”* era fraza pe care părintele Țurcaș o repeta noilor preoți veniți și instalați în parohii din protopopiatul Șimleu-Silvaniei. Mulți preoți au crescut la umbra părintelui, având în el modelul preotului, care își duce misiunea până la capăt indiferent de vicisitudinile vremii în care trăiește. E foarte simplu să deosebesti un preot înăscut de un preot “de ocazie”. Preoții pe care i-a condus cu înțelepciune și tact, în timpul celor 20 de ani în care a fost protopop și mai târziu Vicar al Silvaniei, au simțit mereu căldura și blândețea unui adevărat părinte. Chiar și criticile adresate uneori, erau pornite din iubire și din dorința sinceră de a devenii mai buni și mai zeloși slujitori ai lui Cristos.

Astăzi când părintele Gheorghe Țurcaș se retrage din funcția de protopop, preoții din Vicariatul Silvaniei, se cuvine să spună și ei “Deo gratias” – să mulțumească lui Dumnezeu pentru că au avut șansa să-l întâlnească, să-l aibă ca mentor, coordonator, îndrumător și bun părinte.

Părinte, vă mulțumim pentru că ne-ați netezit drumul și astăzi avem parohii pe care trebuie doar să le întreținem și să le dezvoltăm. Vă mulțumim pentru toate Liturghiile celebrate în aer liber, în locuri improvizate, sub amenințare, în poaie și în frig. Vă mulțumim pentru toate manifestările spirituale sau culturale la care ați participat și unde ați ridicat blazonul Bisericii noastre făcând-o mai cunoscută și mai iubită. Vă mulțumim pentru timpul petrecut cu autoritățile statului pentru a obține drepturile Bisericii. Pentru toate cele pe care le-ați făcut și pentru cele pe care cu siguranță le veți face pentru Sfânta noastră Biserică, Vă mulțumim.

“Lupta cea bună am luptat...., credința am păzit” (2Tim. 4,7), ar dori să spună cu Sfântul Pavel, dar noi știm că “lupta” nu s-a terminat și așa cum îl cunoaștem nu va renunța până “călătoria nu va sfârși”.

Pr Cristian Borz

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Mulțumim, Părinte!

Rareori în viață întâlnim oameni care devin puncte de referință pentru ceea ce urmează să facem.

L-am cunoscut în mod progresiv pe Părintele Gheorghe Țurcaș. În 1989, fiind elev în clasa a IX-a, și navetist totodată, aveam în fiecare dimineață posibilitatea să particip la liturghie în Biserica din Parc înainte de a mă îndrepta spre școală. Era acel preot de la altar așezat, pios și senin, cu o voce plăcută și

care-mi inspira încredere și respect. Apoi am avut ocazia să-l cunosc și imediat după căderea comunismului, nu la Șimleu, ci aș putea să spun, în teren: era bastionul Greco-Catolicismului; aveam impresia că nu face altceva decât să colinde prin parohii, să le încurajeze, să-i întărească pe credincioși, să-i sfătuiască. Era parohul întregului protopopiat, căci îi boteza copiii, îi cununa pe tineri; pe cei bolnavi îi sponedea și îi împărțea, îi vizita acasă, apoi la spital; pe morți îi înmormânta, era prezent la toate evenimentele, la toate întâmplările, la toate întâlnirile cu frații ortodocși; huiduit rezista, umilit se smerea, dar n-a cedat nici un moment, era tare pentru a-i întări pe cei mai slabi, ținea piept cu toți cei care doreau să dea lovitură de grație Bisericii Greco-Catolice atunci când aceasta începea să iasă din cenușă.

Mulțumim, Părinte, pentru că dacă astăzi focul Bisericii lui Cristos arde pe Valea Barcăului și pe Valea Crasnei se datorează Dumneavoastră! Mulțumire și respect pentru că ați fost ceea ce preoți care și înainte de 1948 au fost greco-catolici, n-au reușit să fie, n-au avut curajul să devină: flăcări ale renașterii Bisericii noastre! Cum zice Mântuitorul: *foc am venit să aduc pe Pământ și cât aș dori să ardă!* Cred că acest foc vi s-a aprins în suflet și ați reușit să-l aprindeți și în alte suflete de pe aceste meleaguri. L-ați reaprins și l-ați întreținut două decenii, iar acum este momentul ca să îi culegeți roadele!

Vă mulțumesc pentru că ați reușit să puneți o flacără și în sufletul meu, mai ales în ultimii doi ani de când slujim la același altar! Acum am reușit să cunosc o altă parte a personalității Dumneavoastră. Am reușit să-mi dau seama că am alături un suflet deosebit de sensibil, de atent, de respectuos; un suflet deosebit de responsabil, deși călit de multă suferință și sfârșit de muncă, dar neobosit și activ la maximum... un Apostol care apără cu spontaneitate și cu dârzenie valorile creștine și naționale, după modelul lui Isus: „*Învățătorule, știm că spui adevărul și că nu te uiți la fața oamenilor!*”.

Un cuvânt de mulțumire se cuvine Doamnei Preotese care s-a dedicat și se dedică în totalitate, chiar dacă în umbră de cele mai multe ori, cauzei și Bisericii pe care o slujiți. Câte mese pregătite și oferite cu dăruire pentru cei care făceau cât de puțin pentru biserică, câtă muncă administrativă pe care nimeni nu poate să o cuantifice, câtă tărie pentru a vă sta aproape, pentru a vă fi sprijin și mângâiere!... Câtă suferință atunci când erați amenințat, huiduit, batjocorit, scos din biserică, aproape răstignit de cei pe care împreună i-ați slujit...! Doamna Florica a fost un alt Simion Cireneul și a fost, de asemenea, Veronica cea evlavioasă care v-a șters fața de câte ori a fost nevoie, însă a știut să vă încurajeze să mergeți înainte.

Suntem într-un moment în care din inimă dorim să vă mulțumim, dar și să vă spunem că pentru noi toți trebuie să rămâneți la fel de activ chiar dacă poate, mai eliberat puțin de unele chestiuni formale. Cred cu tărie că Misiunea Dumneavoastră în Biserica Greco-Catolică doar se schimbă, dar nu s-a terminat. Preoții Eparhiei noastre, în majoritate tineri, au nevoie în continuare de acest far care le-ați fost și până acum. Credincioșilor să le fiți în continuare mângâiere, consolare, întărire și imbold pentru a continua să meargă înainte pe drumul credinței.

Mă rog lui Dumnezeu să vă țină cu sănătate Întru Mulți Ani pentru a putea sluji în continuare Biserica și pe credincioșii ei!

Pr. Nicolae Bodea, Parohia Șimleu Silvaniei

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Respect și omenie

Sensul spiritual al vieții noastre este unul foarte important, ce presupune mult efort, ba uneori chiar sacrificii. Nu e deloc ușor să crezi într-o lume a spiritelor fără să nu ai de-a face cu grele încercări pe tărâm interior. Cu siguranță fără intervenția lui Dumnezeu sufletul nostru s-ar distruge, dar pentru că Atotputernicul ne iubește, Și-a ales și mijloace umane pentru a ne acorda asistență spirituală.

Chemarea Divinului Creator se realizează după regulile stabilite de El. Nu mintea umană invocă revelația divină, ea are doar parte de meritele harului emanat de divinitate, conform Scripturii: „*Nu voi M-ați ales pe Mine; ci Eu v-am ales pe voi; și v-am rânduit să mergeți și să aduceți roadă, și roada voastră să rămână, pentru ca orice veți cere dela Tatăl, în Numele Meu, să vă dea.*” (Ioan 15, 16).

Roadele alegerii lui Dumnezeu se pot vedea în viața noastră, avem pilde vii de credință care nu au pus interesul lor propriu în fața destinului uman, ci s-au orientat mereu după regula Tatălui veșnic.

La începutul anilor '90, la Șimleu Silvaniei am cunoscut în Parcul din centrul orașului pe părintele Gheorghe Țurcaș: oficia serviciul religios în numele generației de martiri greco-catolici (victime ale comunismului). Locuitorii Șimleului îl știau foarte bine, fusese parohul lor din biserica „Mare”; respectul față de adevărată credință îl adusese însă în situația de paroh al unei comunități ce abia se năștea.

Am realizat destul de repede cât de grele erau pentru dânsul acele momente, batjocorit de foștii frați în preoție, dar mai ales de credincioșii la care ani de-a rândul le-a fost sprijin și încredere. Părintele Ghiță - *omul cu părul cărunt și cu fața mereu surâzândă* - nu a cedat presiunilor, la slujbele din Parc ținea încrezător Evanghelia, iar după slujbă aduna altarul mobil și băncuțele pe care erau așezați credincioșii. Am simțit mereu că acolo erau un preot „unit” cu adevărat, credincioșii îl iubeau mult.

Lección de unitate și sacrificiu am primit-o de fapt în curtea și casa familiei Țurcaș, devenită capelă. Cu siguranță nu voi uita niciodată paraclisele și rozariile cântate în Postul Adormirii Maicii Domnului; așezat pe băncile acoperite cu „țoale” și sub liniștea unei ținute preoțești demne, am trăit clipele reînvierii credinței mele. Imi vin în minte momentele petrecute în sala Casei orășenești de cultură, când Părintele Ghiță devenit „preotul scenei” ridică vocea plină de speranță repetând parcă cuvintele Mântuitorului "*Căutați mai întâi Impărația lui Dumnezeu și dreptatea Lui...*" (Matei 25, 34).

Nu trebuie să-l cunosti personal sau să fii un geniu să-ți dai seama că părintele Țurcaș a avut merite mari în ceea ce înseamnă viitorul Bisericii noastre. Un om de valoare se vede prin faptele și uneori chiar și prin vorbele sale.

Consider că e firesc, să scrii câteva rânduri despre un preot care și-a servit Biserica cu mult zel. Personal doresc să-i mulțumesc părintelui Țurcaș pentru tot ceea ce a făcut în formarea mea ca preot, sper să rămână același suflet iubitor și devotat.

Pr. Valer Părău, protopop de Zalău

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Un Om între oameni

A încerca să vorbești sau să scrii despre Părintele Gheorghe Țurcaș este un risc. Este riscul de a omite ceva esențial și atunci tot ce ai clădit riscă a se năruși. Din acest motiv, în spațiul acordat acestui articol, mă voi strădui să fac câteva reflecții personale vis-a-vis de personalitatea dumnealui.

Ne cunoaștem de peste 30 de ani, dar în adevăratul sens al cuvântului, ne cunoaștem din 1991, când am devenit membru în corul parohiei noastre, iar în scurt timp am fost ales prim-curator al Consiliului Parohial.

A fost o perioadă extraordinar de grea. A fost perioada în care trebuiau luate decizii de-a dreptul cruciale: a construi sau nu o nouă biserică, unde, cu cine și, mai ales, cu ce fonduri?

După zeci și sute de ore de frământări, decizia a fost luată, dar greul a căzut tot pe umerii Părintelui Țurcaș. Însă mi-am dat seama de la bun început că părintele știa foarte bine ce are de făcut, ba chiar mai mult, știa și cum s-o facă. Acest lucru m-a făcut să mă implic total în ceea ce urma. Am făcut-o cu mult drag, pentru că în tot acest răstimp de frământări, am descoperit în Părintele Țurcaș un prieten adevărat. Poate că tocmai greutatea acelor vremuri ne-au apropiat și ne-au unit atât de mult.

Nu a luat niciodată vreo decizie importantă de unul singur. Am petrecut sute de ore de frământări, în particular sau împreună cu Consiliul Parohial pentru a găsi soluțiile cele mai bune și a lua deciziile optime.

Ar fi mult mai multe de spus despre omul harnic și muncitor Gheorghe Țurcaș, despre devotamentul și spiritul său de sacrificiu, despre caracterul său de o înaltă ținută morală și profesională, despre noblețea sufletului său.

Mulțumesc Bunului Dumnezeu că mi-a dăruit un așa prieten!

Mulțumesc Părintelui Vicar Foraneu Gheorghe Țurcaș că m-a primit în marea familie a prietenilor săi! Iar dacă și alții se vor alătura celor scrise la acest final de articol, chiar și numai cu gândul sau în cugetul lor, lucru de care nu mă-ndoiesc, înseamnă că Părintele a fost, este, și va rămâne mereu „om între oameni”. Așa știe Biserica noastră Greco-Catolică să-și cinstească înaintașii și oamenii săi. Așa o fac și eu.

Multă sănătate, La mulți ani, Prieten drag și Părinte bun! Primiți urările noastre, din suflete pentru suflet, cu aceeași sinceră și caldă prietenie. În numele Consiliului Parohial al Parohiei Greco-Catolice *Sfânta Treime* și al membrilor Corului „Te Laudamus”,

Ing. Ioan Chioran, Parohia Șimleu Silvaniei

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Între Cristos și Lucifer

Una dintre cele mai grandioase personalități pe care am avut norocul să o cunosc, este Părintele Tertulian Langa, torturat timp de 16 ani în închisorile satanice, pentru statornicia și credința în adevărata Biserică a lui Cristos.

Spune dânsul într-o carte: „Sufletul nostru nu este numai terenul luptei dintre **bine și rău**, el este și trofeul celor doi combatanți; dar în același timp este și arbitrul acestei lupte: lui îi aparține decizia. Dumnezeu nu acționează împotriva voinței noastre; nici diavolul nu poate face nimic fără consimțământul nostru”.

În cele menționate și în următoarele, voi încerca să-l surprind așa cum pot, pe cel pe care-l omagiem astăzi, vrednicul urmaș și continuator al lui Șterca Șulutiu, ca preot, vicar, om și român și ca ziditor de suflete și biserici, **Părintele Gheorghe Țurcaș**.
O viață de om și preot în câteva cuvinte? Imposibil!

Tocmai respectul pe care i-l port mă reține în a deschide un tabel al virtuților lui. Îmi iau, însă, libertatea de a-i privi jertfa, lupta și faptele, încercând să vedem cum arată vremurile și câmpul de bătălie. După 2000 de ani de la mântuire, asistăm la o răstăgnire continuă, iar imaginea lumii sub aspect moral și spiritual este aproape inspăimântătoare. Situația culturii, a civilizației, a societății și a sufletului e întunecată și tristă. Nu a fost creat adjectivul care să exprime infinitatea răului. Civilizația materială dereligiozată riscă să ne distruga pe noi, creatorii ei.

Ni se proiectează o imagine fundamental alterată și eronată despre ceea ce este creștinismul. Peste aceasta se încearcă aplicarea unui machiaj cât mai perfect și nu vrem să tragem consecințele practice din această poziție de analfabeți în materie de credință.

Răul este legalizat, principializat și instituționalizat, aici, în Europa și în întreaga lume, negarea lui Dumnezeu fiind și astăzi fixată în concepții filozofice.

Unde se poate ajunge dacă, până și slujitorii unor biserici, sau **deghizați în slujitori**, se îndepărtează de modelul Cristic, înscriindu-se mai degrabă într-o rețea de prestatori de servicii și „falsificatori de Spirit Sfânt”?

Slujbe de înviere pe plaje, hoteluri în catedrale, a treia nevastă pentru un preot, predicarea unei istorii false, practicarea nedreptății și vrajbei între frați, promiscuitatea în lăcașuri de cult, demolarea barbară a unor biserici și alte infirmități spirituale, acestea sunt „modelele” de urmat care ni se propun astăzi celor care ne credem creștini? Ce facem? Rămânem docili luciferilor și resemnați într-o rușine aproape filozofică?

Orice popas este periculos!

Și preoși și laici trebuie să se întoarcă la o viață de „trăire eroică”, a perceptelor promovate de adevărurile eterne, multe dintre ele fiind conținute în comoara scrisorilor Pauline.

Să nu ne împotmolim așadar, în scepticism, în falsa modestie, în prost mascata indolență și lașitate, spunând comod că nu-mi revine mie să schimb mersul lumii! Dar cui să-i revină? De ce să împușinăm puterile Creatorului din noi? Fiind atât de mari prin har, de ce să rămânem atât de mici?

Nu avem dreptul să asistăm pasivi și nesimțitori la laicizarea, la falsificarea și la descreștinarea vieții.

Nu este suficient să ne reducem viața doar la ceremonii, chiar practicate cu evlavie. Zelul, vocația și harurile nu trebuie pervertite în simple și comode satisfacții de a ședea în frunte. Cristos și astăzi le spune preoților, chiar și unor laici: „Mergeți și învățați!”

Nu spune: „faceți-le ceremonii”! Trebuie să vedem alarmați că ceea ce trăiește astăzi lumea și acest popor nu prea ar lăsa loc de festivaluri...!!!

În biserica Greco-Catolică, „totul a bătut cu un ceas mai devreme”, spunea Lucian Blaga.

Părintele Vicar **Gheorghe Țurcaș**, a confirmat cu prisosință acest adevăr în 1990, când a ales să facă parte din acea minoritate de temerari, care, prin gestul său a arătat că între Adevăr și Minciună nu poate exista compromis, indiferent de imaginația și inconștiența celui care încearcă. Între acești doi termeni pentru creștinul simplu nu există dilemă.

Violența și simplitatea acestei contradicții oferă o singură ieșire: examenul de conștiință.

Cultura teologică și nu numai, harul și credința sunt temelia drumului pe care Părintele Țurcaș l-a ales și croit cu mult înainte de 1990, înfruntând toate riscurile.

Cum aș putea să nu amintesc faptul că la aceasta temelie au stat și întâlnirile, adesea în taină, conspirative, cu cel care m-a botezat pe mine, preotul **unicat** Petru Bercea din Fizeș, izgonit din biserica lui după 51 de ani și plecat la Ceruri? Și nu în ultimul rând, preteni apropiați și familia pe care a expus-o fără rezerve și pe care țin s-o omagiez din suflet, în deosebi pe brava Preoteasa, pentru înțelegere, înțelepciune, **discreție** și curaj.

Trăiesc astăzi un sentiment de creștinească bucurie și onoare că mă știu unul dintre apropiații unui preot ca Părintele Vicar Gheorghe Țurcaș. Dar și de părere de rău.

De pe câmpul unor grele bătălii pentru Adevăr și pentru dezrobirea martirei noastre Biserici Greco-Catolice, se retrage un ilustru „general”. Însă, nu și din corpul de comandă!

Îmi îngădui un modest sfat; cei care vin după dânsul, în biserică și familie să-i calce măcar pe urmele pașilor și a faptelor. Ca pe părintele Țurcaș în esență, asta îl caracterizează; armonia între gând, vorba și faptă!

Cu reconfortanta bucurie de a mă ști îmbogățit de binecuvântarea și prietenia dumneavoastră Părinte Vicar și cu respectul nelimitat pe care vi-l port, vă doresc sănătate și slujire îndelungată la altarul Familiei, Adevărului și Bisericii Române Unite cu Roma !

Dr. Liviu V. Gârbea

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

În fruntea comunității, în mijlocul credincioșilor...

În viața fiecărui om vine un timp, când, ajuns pe culme, trebuie să coboare domol și liniștit versantul opus, drum ce îl va duce spre bilanțul acțiunilor sale, așa încât, uitându-se în urmă să poată spune cu conștiința împăcată: ” ,

Deci, la ceas aniversar al părintelui Protopop și Vicar Foraneu al Silvaniei, Gheorghe Țurcaș, voi încerca să adun în câteva rânduri, o pagină de evocare a acestui neobosit și perseverent slujitor al Bisericii noastre. Și întrucât activitatea unui preot nu poate fi redată în câteva pagini, mă voi referi în special la momentul reorganizării Bisericii noastre în Șimleu Silvaniei, sub directa îndrumare a dânsului, moment în care l-am cunoscut și la care am participat în mică măsură și eu.

După Revoluția din 1989 care ne-a adus mult-dorita libertate a religiei noastre, pe care nici nu o puteam crede pe de-a-ntregul, am auzit circulând în oraș zvonul cum că părintele Țurcaș

împreună cu mai mulți credincioși greco-catolici au voit să preia fosta noastră biserică, dar că a fost bruscat și huiduit împreună cu ceilalți, și alungat din Biserică. Ca urmare a acestui fapt a refuzat să mai servească cu preoții ortodocși și a hotărât reorganizarea parohiei, împreună cu consiliul parohial, format din cei mai aprigi susținători ai Bisericii Greco-Catolice.

Primul moment a constat în celebrarea Sfintei Liturghii în casa dânsului, într-o cameră, iar duminica și în sărbători, în curtea casei sale. Zilnic camera și holul erau tot mai pline. Printre lacrimi de bucurie și zâmbete pline de speranță, cântecele și rugăciunile noastre au răsunat din nou, întâi cu puțini credincioși, apoi cu tot mai mulți, curtea devenind neîncăpătoare.

Ajutat de părintele Iulian Cupșa, fie-i țărâna ușoară, ne-am organizat în parcul orașului, sub cerul liber, iar pentru altar s-a ridicat un acoperiș în fața căruia credincioșii se adunau pentru Sf. Liturghie. Mulți se uitau la noi râzând și comentând așa-zisa noastră „biserică”, spunând că ne închinăm și ne rugăm la copaci.

Neluând în seamă acestea, părintele a adunat consiliul parohial care a fost împărțit pe străzile orașului unde s-a umblat din casă în casă, și pe baza liberului consimțământ s-a făcut și o evidență a celor ce au dorit reîntoarcerea în sânul Bisericii noastre.

Dar a venit iarna cu frigul, și fiind mulți oameni în vârstă, părintele s-a zbatut și a reușit să obțină permisiunea de a oficia în duminici și sărbători în sala festivă a Primăriei. Acolo am făcut primul nostru Crăciun și An Nou în libertate, dar cu ochii înlăcrimați și cu sufletul întristat, însă cu speranța că bunul Dumnezeu ne va asculta plângerile și vom avea și noi o biserică.

În scurt timp, prin strădaniile aceluiași Părinte, s-a obținut o locație pentru o capelă mică, care a devenit și proprietatea noastră de mai târziu, unde se țineau ședințele consiliului parohial, orele de cateheză, adunările Reuniunii Mariane și repetițiile corului reînființat prin îndemnul și cu ajutorul Părintelui, de către profesorii Victor Sabău, Gheorghe Silvășan și Dumitru Gorgan, toți trecuți în lumea de dincolo.

Dar și capela a devenit prea mică și în scurt timp ne-am mutat în sala festivă a Casei de Cultură, pentru zilele de duminică și sărbători. Parcă-l văd duminică de duminică, cu „casa în spate”, pe părintele Țurcaș cu o servietă plină de cărți, una cu obiecte de cult și alta cu odăjdiile necesare cu care ne mutam de colo-colo, aproape gârbovit sub greutatea lor.

În predicile sale ne îmbărbăta și încuraja, ne îndemna să sperăm și să credem cu tărie că vor veni și pentru noi zilele senine, și ne vom putea ruga într-o biserică nouă, plan ce a fost preluat de întreaga comunitate.

Și iată că rugăciunile și sacrificiile noastre și munca neobosită a Părintelui de-a lungul a 15 ani, au ajuns la finalitatea mult dorită, la Sfîntirea Noii Biserici în 5 iulie 2004.

Pentru spiritul de sacrificiu și muncă neobosită în fruntea turmei sale, îl rog pe bunul Dumnezeu să-i răsplătească truda și jertfa, să-i dăruiască sănătate, încă mulți ani în mijlocul credincioșilor, și să-i încununeze strădaniile cu multe bucurii și împliniri, iar nouă tuturor binecuvântarea harurilor sale.

Întru mulți ani, drag Părinte!

Prof. pensionar, Lucia Pașca, Parohia Șimleu

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Recunoștință și mulțumiri

A avea alături un om adevărat, care să trăiască în adevărul lui Cristos, este cel mai mare dar pe care ni-l dă Dumnezeu. Oamenii adevărați nu se întâlnesc la tot pasul și totuși, eu am primit acest dar – părintele Țurcaș – pentru care îi mulțumesc lui Dumnezeu.

Acești oameni, aceste valori umane, când îi ai aproape îi urmezi, iar sufletește nu poți să te desparți de ei niciodată. Ei îți sunt punctul de sprijin la care te raportezi în diferite situații.

Exemplul părintelui Țurcaș a fost pentru mine un far care a luminat mereu calea vieții mele. Am crescut și m-am format spiritual alături de acest om minunat de la vârsta de 12 ani (acum am 47), când a fost numit preot în satul meu natal, în Bădăcin.

A fost cel care m-a învățat abecedarul credinței, pentru că făcea cu noi, cu copiii, cateheze în fiecare duminică după vecernie în prezența părinților, fără să-i fie teamă de regimul comunist.

Pentru noi, copiii, era dificil, trebuia să ne pregătim pentru fiecare cateheză, să putem răspunde întrebărilor adresate, altfel, pe lângă rușine, nu scăpam de gura părinților toată săptămâna.

De fiecare dată începea cu întrebările din cateheza anterioară, apoi trecea la următoarea. Mi-au fost de mare folos aceste învățături, însă am conștientizat aceasta mult mai târziu.

Îmi amintesc că într-o duminică ne-a întrebat care sunt sărbătorile de peste an, în afară de duminici și ce semnifică fiecare. A început cu luna ianuarie și a continuat până la sfârșitul anului. Când a ajuns la luna iulie, pentru că nu a primit nici un răspuns, iar tatăl meu purta numele Ilie, m-a întrebat direct pe mine.

„ – Nici tu, Aurica, nu știi, că în această lună este ziua tatălui tău?”

M-am rușinat foarte tare și abia am așteptat să ajung acasă, să iau calendarul și să învăț toate sărbătorile de peste an. Atât de bine le-am învățat că le știu și azi. Desigur, acesta este un exemplu copilăresc, dar pentru mine a însemnat foarte mult.

În fiecare duminică sau cu diferite ocazii ne încânta cu pilde și îndemnuri care fără să vrem, ne transformau, ni se așezau în inimă și în minte și ne însoțeau peste tot.

Atât de tare mă marcau predicile, încât după ce ajungeam acasă de la biserică îmi notam într-un caiet diferite însemnări ce le păstrez și azi. Ce să mai vorbesc de primirea pe care ne-o făcea atât părintele, cât și doamna preoteasă, atunci când le pășeam pragul casei? Întâi își deschideau inima și apoi ușa casei, dar ușa casei dumnealor era mereu deschisă pentru oricine. Nu simțeam să facă vreo diferență între credincioși, ci toți eram tratați la fel, cu bunătate. Multe sfaturi am primit de la doamna preoteasă și cu această ocazie îi mulțumesc și dumneaei!

Când a fost numit preot în Șimleu Silvaniei, unde este și azi, am suferit foarte mult. Îmi lipsea atât de mult, încât l-am urmat și la Șimleu. Mergeam mereu la liturghie, la prima vineri din lună, pentru că părintele practica toate devoțiunile Bisericii Catolice și înainte de anul 1989.

Alături de părintele Țurcaș am înțeles mai târziu că pe lângă cunoaștere, în drumul desăvârșirii spirituale e nevoie de dăruire totală, de sacrificiu. A demonstrat-o în primul rând dumnealui, fiind un om de sacrificiu, care a suferit pentru Biserica lui Cristos, slujind-o cu toate puterile și capacitățile ce le-a primit de la bunul Dumnezeu.

Dacă azi mă aflu în Biserica Greco-Catolică, este meritul părintelui Țurcaș. De altfel, cele mai multe din împlinirile mele spirituale sunt succesul părintelui, iar neîmplinirile sunt eșecul meu.

Trecând din planul personal în cel al comunității, pot afirma că dacă azi există comunitate Greco-Catolică în satul Halmășd, căreia îi aparțin, imboldul pentru întemeierea și susținerea ei, l-am primit tot de la părintele Țurcaș.

Părintele are un suflet tânăr, în ciuda anilor și încercărilor prin care a trecut. Îi mulțumesc din suflet pentru tot ce a făcut pentru mine. Mă rog lui Dumnezeu să-i dăruiască mulți ani fericiți și buni alături de familia sa și de toți cei dragi și de asemenea să îl aducă în cât mai dese vizite prin parohiile mai apropiate sau mai îndepărtate ale zonei silvane!

Aurica Haiduc, Parohia Halmășd

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Un pilon de granit al Bisericii lui Cristos, în Șimleu și în satele Sălajului

Pentru reînvierea și reorganizarea Bisericii Greco-Catolice în România, ca și în toată sfera de dominație comunistă, după o perioadă de 41 de ani de surghiun, perioadă în care biserica noastră a fost prădată, jefuită, întemnițată și redusă la tăcere de către regimul de dictatură ateist-comunistă, după Revoluția din decembrie 1989 a fost mare nevoie de oameni puternici în credință, hotărâți, fideli Bisericii, plini de curaj și ambiție care să acționeze fără ezitare și teamă.

Bunul Dumnezeu nu a permis să se stingă toate flăcările arzânde pentru Biserica noastră, Greco-Catolică. El a rânduit în mod tainic, ca în ciuda vitregiilor care s-au abătut asupra ei, să mai rămână în picioare stejari nedoborâți de vânturile vremii. Asemenea stâlpi, piloni, ca prin minune au apărut și s-au păstrat aproape peste tot, în zonele și satele Ardealului și nu numai, chiar și prin sudul țării pe alocuri. Aceștia au fost instrumentele în mâna lui Dumnezeu, prin care s-a lucrat la reînvierea și reorganizarea Bisericii noastre.

Primii care au dat semnalul că a sosit momentul binecuvântat al reînvierii și refacerii Bisericii au fost preoții noștri, în frunte cu puținii episcopi, abia scăpați din pușcăriile comuniste și urmăriți încă de securitate până în pragul Revoluției. Dar au existat și situații cu totul speciale în care, preoți hirotoniți și școliți la ortodocși, să treacă imediat după Revoluție la greco-catolici și să acționeze, alături de preoții foști întemnițați, pentru refacerea „din cenușă” a comunităților Greco-Catolice.

Printre aceștia a fost și părintele protopop Gheorghe Țurcaș din Șimleu, născut într-o familie de buni credincioși greco-catolici din Horoatul Crasnei, Sălaj, în anul 1940.

După studiile liceale a încercat mai multe profesii, lucrând în învățământ ca și dascăl suplinitor câțiva ani. A ocupat și funcție politică în cadrul Consiliului Popular, pe care curând a abandonat-o, urmându-și chemarea pe care a nutrit-o încă de copil, spre a deveni „pescar de oameni”. Nefiind alte posibilități în vremea aceea, prin anii 1970-1972, s-a decis să facă studiile teologice la ortodocși, dar așa cum mi-a mărturisit personal, cu gândul și speranța, că într-o zi, când vor apărea zorii și pentru biserica noastră, să fie pregătit pentru acțiune și luptă, lucru pe care l-a și realizat, în ciuda atâtor suferințe și obstacole pe care le-a înfruntat.

După ce a slujit Sfânta Liturghie pentru credincioșii greco-catolici din orașul Șimleu în curtea casei personale, sub un acoperiș improvizat, a organizat o mică capelă în parcul din Cetatea Bathory, pentru o perioadă mai scurtă, apoi s-a mutat cu serviciul liturgic la Casa de Cultură, unde a stat mai mulți ani, până când, din inițiativă proprie și ajutat de enoriași, s-a ridicat noua biserică impunătoare greco-catolică în Șimleu, ale cărei lucrări au durat mai mulți ani și au fost conduse de Domnia sa personal. Până la terminarea construcției definitive a bisericii, Sfânta Liturghie s-a oficiat în subsolul bisericii, iar după sfințirea acesteia, care a avut loc în anul 2004, toate ceremoniile se oficiază în Sfântul Lăcaș.

Părintele Protopop Gheorghe Țurcaș a desfășurat o activitate foarte bogată, pe lângă serviciul divin zilnic: vizite în parohii cu diferite ocazii, instalări de noi preoți, sfințiri de biserici, construcții de biserici, întâlniri cu preoții și multe altele.

A organizat și întâlniri de instruire a preoților și curatorilor, în probleme de documente și acte financiare.

Contribuie la Revista Vicariatului nostru „Flori de crin”, cu atâtea articole în fiecare număr sau chiar cu mai multe articole în același număr.

Corectitudinea, entuziasmul și bogata experiență în viața pastorală, pe care le-a împărtășit tuturor celor din jur, cu multă amabilitate și blândețe, îi atrag respectul și stima tuturor.

Pentru marile realizări și sacrificiile oferite pentru Biserica noastră în toate comunitățile Protopopiatului de Șimleu, dar și dincolo de întinderea acestuia, în toată zona Vicariatului Silvaniei și mai ales pentru Biserica din Șimleu pe care a ctitorit-o, îi urăm ani mulți de pensionar, fericiți și cu sănătate!

Prof. Petru Maxim, Parohia Marin

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Preoți cu crucea-n frunte

Înaintașii noștri ne referim, în mod deosebit, la generațiile care au urmat celor prezenți în ziua de 3/15 mai 1848 pe Câmpia Libertății, la Blaj, au deslușit, prompt marea semnificație a primului vers din Răsunet-ul lui Andrei Mureșanu „Deșteaptă-Te, Române!” și au făcut mari sacrificii pentru ca această DEȘTEPTARE să se petreacă în lumina unei depline încrederi în propriile puteri. Bunicii și

străbunicii nostri au fost conștienți că aceasta desteptare trebuia însoțită de fapte, că nu sunt suficiente ideile, oricât de nobile ar fi ele, și nici măcar curajul, la temelia lor trebuind să stea spiritul de sacrificiu și credința în Dumnezeu.

Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică a fost prezentă atât la Blaj, în 1848, cât și la Alba-Iulia, la 1 Decembrie 1918, prin sutele de mii de mireni și toată ierarhia bisericii lor. „Acum ori niciodată, croiește-ți altă soartă, la care să se-nchine și cruzii tăi dușmani” sunt versurile din Răsunet-ul blăjeanului care au luminat de data aceasta nu numai Câmpul lui Horea, ca lumina unui fulger, ci toate ținuturile locuite de români. Precum Proclamația de Unire cu Țara, citită de Episcopul Iuliu Hosu, viitorul Cardinal al Romei, a vibrat în toate sufletele, rămânând în istoria țării, alături de Discursul lui Simion Bărnuțiu din Catedrala Blajului, documente cu putere de Rugăciune.

Blajul a fost centrul și catalizatorul redesteptării noastre naționale de după 1700 în Transilvania și nu numai; a fost până în 1948. Și va mai fi ! Astăzi este nevoie ca de aer ca acest lucru să se întâmple, în condițiile în care după 1948 ierarhia Bisericii Ortodoxe Române s-a aliat cu comuniștii-dușmanii lui Dumnezeu-iar după 1989 a făcut același lucru, aliniindu-se la start cu urmașii acestora, ateii de tip nou, reșapați, care, de ochii lumii, pozează în credincioși, făcându-și Cruce cu mâna stângă și în loc de Tatăl Nostru, promovează tot felul de manele patriotice.

Când, în 1989, toți acești diavoli credeau că noi, greco-catolicii, am dispărut din istorie, urmașii celor 12 episcopi morți prin închisori, chinuiți în bolnițele mănăstirilor ortodoxe, am format micile noastre comunități, dovadă că nu ne-am uitat credința și martirii, iar preoții noștri, slujitori până atunci în clandestinitate, care nu țin Crucea ca pe o podoabă auxiliară de ceremonii și-au reluat locul în mijlocul turmei, rămasă decimată de comuniști și ortodocși. Preoții greco-catolici și-au reluat locul prefigurată în „Deșteaptă-te Române”: „Preoți cu crucea-n frunte, căci oastea e creștină”.

Unul dintre primii preoți greco-catolici care a apărut în fruntea credincioșilor, cu îndemnul „Nu te teme, turmă mică !” urmează-mă ! a fost preotul GHEORGHE ȚURCAȘ , VICARUL Silvaniei, de ieri și de astăzi. De atunci au trecut 20 de ani și el, zi de zi, se află pe frontul intrării Bisericii Române Unite cu Roma în posesia drepturilor sale, a bisericilor furate cu ajutorul „fraților” ortodocși de la Răsărit.

Prof. Ioan LUPA-CRIȘAN

LUMEA ÎN CARE TRĂIM

Protopop adevărat

Spirit Sfânt, eu te implor
Ajută-mă ca să scriu
N-am talent de scriitor,
Dă-mi versuri, că eu nu știu !

Obosit de mult muncă
Și-ndelung apostolat.
Ați fost și mai sunteți încă
Protopop adevărat.

Tu știi tot cu amănuntul
Cât in viață s-a luptat
Cu faptele și cuvântul
Să ne scape de păcat.

Eu îl rog pe Dumnezeu
Să vă țină sănătos
Încă mulți ani la Șimleu
Ne-ați fost de mare folos!

A promis să păstorească
Cu blândețe a sa turmă
Să se roage, să postească
Până-n clipa cea din urmă.

Plopișenii vă așteaptă
Când pensionar veți fi.
Mai veniți câte o dată!
Nu uitați: vă suntem fii!

Veronica Pop, Parohia Plopiș

Continutarea partidei Nr. _____ din matricula anului 1947/1948 Pagina _____

MATRICULA

Anul școlar 1948/1949

Nuamrul Matricular _____

Elev Ștefan Ilyeșcușu, născut în ziua _____, luna _____, anul _____
 în Com. Șoroculț-Braznești satul Șoroculț-Braznești județul Sălaj
 de cetățenie română, tatăl Ștefan de profesie șef și a
Luiza de profesie casnică, domiciliul Șoroculț-Braznești
 a fost înscriș în școală în ziua 1 luna Septembrie anul 1948
 pe baza matricolei eliberat de ș.ș.

MATERILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT	LIMBA ROMÂNĂ					Limbă româ.	Matematică	Șt. Naturii	Geografia	Istoria	Chimie	Desen	Cântec	Lucrul manual	Călărie	Purtare	Frecvență
	Scris celft	Cultura	Ortografia și gramatică	Dezvoltarea vorbirii	Alimentarea												
Trim. I	10	10	10	10	10	-	9	-	-	-	8	8	10	8	9	10	10
Trim. II	10	10	9	10	9	-	9	-	-	-	8	9	10	9	9	10	10
Trim. III	10	10	8	10	8	-	9	-	-	-	8	10	10	10	9	10	10
Media anului a trim.	9.60					-	9	-	-	-	8	9	10	9	9	10	10
Media examenului	-					-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Media generală	9.60					-	9	-	-	-	8	9	10	9	9	10	10

Situația la finele anului școlar; ~~prezentată~~ cu media generală 9.60 ~~nu s-a înregistrat~~

Această parțidă se continuă în matricula anului 1949/1950 pag. _____

OBSERVAȚII: _____

Director,

Ștefan Ilyeșcușu

Mutat la șc. elem. Nr. _____ din _____ Adevărtața de permutare Nr. _____ / 04

Eliberat matricola a _____ clase elem. Nr. _____ / 04

**Parintele Gheorghe
Turcas**
Vicar foraneu al Silvaniei

FIGURA MARI